

BESI MAGAZIN

*Irodalmi
Művészeti
Különszám*

2025

„Amit mi adni tudunk,
az örökre megmarad.”

Ajánló

Tisztelt Olvasó!

A Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium és Kollégium diákmagazinjának IRODALMI - MŰVÉSZETI különszámát olyan diákalkotásokkal töltöttük meg, amelyek a 2024/25-ös tanév különböző művészeti és irodalmi pályázataira készültek, illetve iskolai alkotótevékenységhez kötődően keletkeztek.

Ez a lapszám a szépségről, a művészetről, emberi értékekről szól, nem események felsorolása, hanem annak hangsúlyozása a célunk, hogy a szavak mennyire fontosak, érzelmek (kellemesek és fájdalmasak) nélkül nincs élet, a rajzok és a zene képes kiemelni a mindennapokból, miközben annak elengedhetetlen részévé válnak.

Legyen ez a lapszám annak a bizonyítéka, hogy a fiatal besis alkotók a világra nyitott figyelemmel, gondolatgazdagsággal tudnak reagálni a minket körülvevő világra. Munkáik nemcsak tehetségről, hanem érzékenységről, nyelvi, zenei és képi igényességről is tanúskodnak – arról a meggyőződésről, hogy az alkotás válasz lehet a kuszaságra, ellensúlya a közönynek.

Ne mondjunk le a szépség lehetőségéről. Kellenek olyan “terek” – akár egy verssorban, prózatöredékben, elgondolt képben –, ahol az esztétikum győzedelmeskedik, és segít mindannyiunknak: eligazodni nehézségekben, megállítani, elgondolkodni, egymást és önmagunkat jobban megérteni.

Diákjaink alkotásainak megszületését segítségükkel, ötleteikkel, biztatásukkal iskolánk magyartanárai támogatták: Borbély Dávid, Bujdosó-Szepesi Annamária, Deák-Takács Szilvia, Dolhainé Fodor Enikő, dr. Dolhainé Szabó Anikó, Juhász Béláné, dr. Láczaayné Pipoly Csilla, Pappné Lecza Andrea, Siposné Molnár Annamária, Tari Istvánné, Tóth-Lelkes Mónika.

A képzőművészeti alkotásokat Jónás Brigitta és Nagyné Kovács Ágnes tanárnő, a zenei előadásokat Márháné Iklódi Boglárka tanárnő segítségével hívták életre diákjaink.

Tartalmas olvasást, a QR-kódok segítségével vidám zenehallgatást kívánunk!

Impresszum

Szerkesztette: Deák-Takács Szilvia
Tördelő szerkesztő, design: Almási Dorina
Diákszerkesztő: Nyirlaki Dominika

A Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium és Kollégium diákmagazinja
IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KÜLÖNSZÁM
 2025

Tartalomjegyzék

Ajánló	1
Impresszum.....	1
Régi ág – Új hajtás című kötetben megjelent írások	4
Dajka Bianka Mária - A kis hintó	4
GentsugaTensou - Детство (feldolgozás)	5
Hanyu Szabina Hanna - Caffé latte.....	6
Szarka Gergő - Szeretet	8
Szarka Gergő - Szerelem.....	8
Zachor alkotói pályázat.....	9
Balogh Nóra - Vörös meglátók.....	9
Suzume-san - Ajándék	9
Gonda Brigitta - A kéz, amit nem fogtak meg	10
Kocsi Dalma - Fájdalmas emlékek	11
Jóni Zseraldina - Emlékek árnyékában	11
Ostorházi Levente - Felszabadulás.....	12
Szabó Eszter - A szabadság szárnyai	12
Az Arany János Tehetséggondozó Program szervezésében a Pécsi Művészeti Fesztiválra készített alkotói pályázatok	13
Bartha Zoltán - Az Akác Rózsája	13
Juhász Olívia - Szeretnék	14
Juhász Olívia - Hiány	15
Nagy Krisztina - Hosszú út a bizalom felé	15
Rab Attila - Szeretlek!	17
Rab Attila - Bizonyíték vagy te, nem csak szívszó	18
Rab Attila - A Gyönyörű Léda	18
Varga András Dániel - Egy varázslatos kirándulás	20
Fejes Kinga - Réteges valóság	22
Juhász Hajnalka alkotása	22
Írj levelet Kazinczy Ferencnek!.....	23
Koi Anna Laura - Mélyen Tisztelt Kazinczy Ferenc Úr! Kedves Mesterem!	23
Lippai Vilmos - Méltóságos Kazinczy Ferencz, különös tiszteletű Drága Jó Uram!	24

Szabó Panka - Nagytiszteletű Drága Jó Uram!.....	25
VakRandi – Könyvajánlók	27
Jánvári Orsolya - Leiner Laura: Mindig történik valami a Deákban	27
Molnár Judit - Annalisa Strada: Két Rózsaszín Csík	28
Szalma Renáta - Laura Zimmermann: A szememet nézd	28
Balogh Nóra alkotása	29
Várnagy Nanett alkotása	29
Penna – diákalkotások	30
Horváth László - Álom	30
Jónás Jázmin Zoé - Vonzás törvénye	30
Kalapos Eszter - Vége	31
Koi Anna Laura - A gyermekkor végén	32
Koi Anna Laura - „Egy nő több, mint csak asszony” – Szendrey Júlia	37
Zunkó Loretta alkotása	41
Szabó Gréta - Most élsz	41
Singing Queens - The Lion sleeps tonight.....	41
Nyírlaki Dominika - Bőrig ázva.....	42
Nyírlaki Dominika - A szerelem dallama.....	43
Ősz László - A sziget.....	45
Szabó Panka - Esterházy János, mint példakép	47
GentsugaTensou - Talán rossz világba születtem	52
GentsugaTensou - A magány két oldala.....	52
Varga Viktor - Kék, sötét és nefelejcs	53
Csüllög Emőke - Liliomfi kritika	55
Zenei előadások.....	56
A Kislány és a Boys	56
Ferenczi Petra - Voilà	56
Suzume-san - A legnagyobb hős	56
Búcsúszó	57
Búcsúlevél a diákszerkesztőtől	57
Tördelőszerkesztői búcsú	58

Régi ág – Új hajtás című kötetben megjelent írások

Dajka Bianka Mária

A kis hintó

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy apró királyság. Ebben a királyságban élt egy öreg mesterember, Kelemen, akinek kezei közül olyan műalkotások kerültek ki, hogy messze földön híresek voltak.

Legnagyobb büszkesége egy kis hintó volt, amelyet a király legkisebb lányának, Izabellának készített. Bár a hintó gyermekméretű volt, annak ellenére, minden részletét gondosan kidolgozta. Az oldalfalakat aranyozott rózsaminták díszítették, az ablakokat finom csipkefüggönyök keretezték, és a kerekek lágyan gurultak, szinte muzsikáltak az út kövezetén.

A hintó különleges varázserővel is bírt, amit Kelemen nem sejtett, amikor készítette.

Izabella hercegnő imádta a kis hintót. Gyakran vitette magát a közeli erdőbe, ahol leginkább a madarak énekét és a patak csobogását hallgatta. Egyik napon különös dolog történt. A hintó lágyan megremegett és Izabella érezte, hogy valami csodálatos dolog történik vele.

– Hintóm, drága hintóm, – suttogta Izabella – vajon milyen titkot rejtegetsz?

A hintó halk, lágy hangon válaszolt neki.

– Kedves Izabella, én egy varázshintó vagyok, amelyik a legszebb álmokat váltja valóra, azért készítettek, hogy örömet szerezzek mindazoknak, akik hisznek a csodákban.

Izabella szíve egyszeriben megtelt melegséggel és boldogsággal. Úgy döntött, hogy ezt a titkot megosztja a családjával. Amikor hazaért, lelkesen mesélte el az erdőben történeteket. A király és a királyné először kételkedtek, de amikor ők is megtapasztalták a hintó ragyogását, hallották dallamos hangját ők is, hinni kezdtek a varázslatban.

Attól a naptól kezdve, ha tehetette, Izabella gyakran vitte magával erdei kirándulásra a királyság gyerekeit. Egy-egy ilyen különleges utazás során, amikor a gyerekek beültek a hintóba és elindultak, varázslatos tájakon át vezetett az útjuk.

Tündérek erdejében, manók barlangjában és mesebeli királyságokban tettek látogatásokat. Minden utazás végén a kis hintó visszavitte őket a valóságba, de a szívükben mindannyian megőrizték a csodálatos kalandok emlékét.

Az évek teltek, múltak és Izabella hercegnő felnőtté vált. Már nem vágyott gyermeki kalandokra, és a kis hintó egyre ritkábban hagyta el a királyi udvart. Egy nap, amikor a királyi család ünnepséget rendezett, Izabellának eszébe jutott gyerekkori játéka, és meglátogatta régi barátját.

– Kedves kis hintóm – mondta Izabella, – emlékszel még a sok szép utazásunkra, amelyeket együtt tettünk?

A kis hintó, szokásának megfelelően szelíden megremegett, és mintha egy könnycsepp hullott volna le az aranyozott rózsákról.

– Igen, emlékszem – válaszolta halkán. – De azóta sokat változott a világ, már nem azok a napok vannak, mint régen. Érzem, hogy a varázserőm egyre inkább halványodik.

Izabella szíve elszorult. Tudta, hogy az idő múlása elkerülhetetlen, de nem akarta elveszíteni a hintót, amely gyerekkorában annyi örömet jelentett neki.

– Igaz, hogy változtak az idők, de ígérem, én sohasem hagylak el – mondta Izabella eltökélten. – Megtalálom a módját, hogy megmentselek.

Sajnos hiába próbálták a királyi bölcsek és varázslók helyre állítani a hintó varázserejét, az egyre csak gyengült. Kerekeinek muzsikája már nem tűnt olyan lágynak, csipkefüggönyei elhalványultak, és az aranyozott minták is megkoptak. Egy hideg téli napon, amikor a hintó már alig-alig mozgott, Izabella újabb próbát tett. Felkereste a királyság legöregebb, legbölcsebb tündérét, aki az erdő legmélyén élt. A tündér szomorúan nézte a hintót, majd a hercegnőhöz fordult.

– Kedves lányom, – mondta – a varázslat, amelyik ezt a hintót élte, a te gyermeki hitedből és szeretetből táplálkozott. Most, hogy felnőtté váltál, és a világ is megváltozott körülötted, természetesen a hintóba vetett varázslat is elhalványult. Izabella szeme könnybe lábadt, mert érezte, tudta, hogy a tündér igazat mond. Már nem az a gyermeki lélek volt, mint egykor.

– Van valami, amit tehetek? – kérdezte reménykedve.

A tündér szelíden megsimogatta a hercegisasszony kezét.

– Csak annyit tehetsz, hogy emlékezel a szép pillanatokra, és megőrzöd őket a szívedben. A hintó most már békében pihenhet, hiszen betöltötte a küldetését. Izabella szomorúan vette tudomásul a tündér szavait. Amint visszatért a királyi udvarba, a hintót egy olyan különleges helyre tette, ahol mindenki láthatta.

Ott állt, mint egy emlékmű, a múltó idő és a varázslatos gyermekkor tiszteletére.

Az emberek gyakran megálltak a kis hintó előtt, és csodálták annak egykori szépségét. Bár a varázslat már nem élt benne, a hintó története és Izabella szeretete örökre megmaradt a királyság emlékezetében.

Izabella hercegnő sohasem feledte a hintót, és amikor a hideg téli éjszakákon felnézett a csillagokra, mindig úgy érezte, hogy egy darabka varázslat még mindig ott van vele. A hintó, bár nem mozgott többé, boldogan pihent, tudva, hogy élete során annyi boldogságot és csodát hozott a világba. A varázsa eltűnt ugyan, de a története sohasem halt meg, ugyanis az emberek generációkon át mesélték tovább, milyen különleges volt az a kis hintó, amelyik szívből készült és szeretetből táplálkozott.

Gentsuga Tensou Детство (feldolgozás)

Hanyu Szabina Hanna

Caffé latte

Néha rossz emberbe szeretünk bele. Nagy igazság, de sajnos legtöbbször csak későn szembe-sülünk a szomorú ténnyel.

Andris egy felkapott kávézó pultosaként minden reggel öt harmincra ér be a munkahelyére. Mire elvégzi teendői sokaságát, addigra el is érkezik a nyitás ideje. Általában a pultban dolgozik, ezért szerencsésnek érzi magát, hogy minden kedden, szerdán és csütörtökön reggel találkozhat vele. Fiatal, csinos lányról van szó, aki ezeken a napokon rendszeresen betoppan hozzájuk, és egy lattét kér. Általában ugyanarra a helyre, a sarokasztal mellé ül le, és ugyanazzal foglalkozik folyton. Egyszerű, de stílusos vászontáskájából egy laptopot és egy jegyzetfüzetet szokott elővenni, amibe egy virágmintás tollal írogat valamit.

Látszólag teljesen belemerül a teendőibe, miközben szinte folyamatosan ír.

Többnnyire tizenegy óra körül szokott összepakolni, majd távozni a kávézóból.

Andrist minden alkalommal elvarázsolja csodás lénye, karcsú alakja és hosszú fekete haja. Amint a lány elmegy, azután a műszak hátralévő részében szinte semmi érdekes nem történik. Monoton zajlik a kiszolgálás, melynek során a munkavégzés egyfajta betanult mosoly és szöveg alapján történik. Szinte semmi izgalmas, vagy rendkívüli esemény nem töri meg a napi rutint.

Ma reggel is ugyanaz történt, mint általában, azzal a különbséggel, hogy a lány feltűnő bámulásával Andris lebukott.

Az ajtón lévő csengő szokta jelezni, ha új vendég érkezik a kávézóba. A fiú ösztönösen tekintett az érkező vendégre és megpillantotta a tökéletes szó megtestesítőjét. A lány könnyű léptekkel haladt a pult felé.

– Caffé latte lesz? – kérdezte Andris legcsábosabb mosolyát bevetve.

– Igen a szokásos! – mondta csengő hangján a lány, miközben kedvesen visszamosolygott a fiúra.

Miután rendezte a számlát, szokásos helyére indult. Ismét elővette a laptopját, jegyzetfüzetét, majd szorgalmasan hozzáfogott írogatni.

A pultos fiú szinte rabja lett a látványnak, hosszan elmerengett, szinte észre sem vette a pult előtt álldogáló másik vendéget, aki türelmetlenül próbálta rendelését leadni.

A sajnálatos esetet véletlenül a lány is kiszúrta, és könnyed kuncogásban tört ki.

A fiú zavartan próbálta eltakarni a kellemetlen helyzet miatt paradicsompirosra színeződött arcát. Félig elfordulva, sűrű bocsánatkérés mellett végül kiszolgálta a vendéget, és próbált úgy tenni, mintha semmi kellemetlen dolog nem történt volna.

Tizenegy előtt a lány szokásához híven összepakolt, és visszavitte a csészéjét.

Andris részben az előző szituáció oldásaképpen, részben kíváncsiságától vezérelve arra a döntésre jutott, hogy megkérdezi a lány nevét.

Félszége miatt kicsit tovább gondolkodott, megtegye-e vagy sem. A lány már csak pár lépésre volt a bejáratától, mire összeszedte minden bátorságát.

– Várj! – szólt utána, talán egy kicsit túl határozottan is.

A lány meglepve fordult hátra, és kérdőn nézett rá. A fiú saját bátorságán meglepődve kicsit zavartan folytatta.

– Megkérdezhetem a neved? – mondta, miközben az ujját tördelve alig-alig mert a lány szemébe nézni.

– Kovács Rebeka. És téged hogy hívnak? – kérdezett vissza.

Andris szinte teljesen leblokkolt, mert eszébe sem jutott, hogy a lány visszakérdezhet.

– Nagy Andris – nyögte ki végül, szinte suttogva.

A lány arcán halvány mosoly suhant át, majd kiment a kávézóból. A fiú percekkel később is csak nehezen tette magát túl az eseményeken, és egy újabb elhatározásra jutott.

Amint hazaért, első dolga volt közösségi oldalán bejelölni Rebekát. Miután rányomott a keresés gombra, elkeseredett, hiszen 126 találatot mutatott a gépe.

Csalódottan rakta le a telefonját. Kis idő múlva azonban a készülék hangos, értesítést jelző hangja törte meg a csendet. Legnagyobb meglepetésére Rebeka Kovács ismerősének jelölte be. Egész este valami sejtelmes öröm járta át, izgalmaiban sokáig el sem tudott aludni.

Másnap reggel ugyanaz a monoton munkarutin vette kezdetét. Egyedüli örömet az jelentett benne, hogy ma ismét láthatja Rebekát.

A viszontlátás azonban nem lett felhőtlen, ugyanis a lány egy férfival az oldalán érkezett. Andrist teljesen lelombozta a látvány. Két jeges americanót kértek, majd leültek a lány szokásos helyére. Mindketten laptopot vettek elő, de nem azt nézték, hanem heves beszélgetésbe kezdtek.

Társalgásuk során gyakran összemosolyogtak és láthatóan jól szórakoztak. Nem lehetett nem észrevenni, hogy közben a férfi milyen hevesen udvarol a lánynak, akinek nagyon is tetszett a helyzet, hiszen egyre bensőségebben tekintett vissza a férfira. Tipikus női szokás szerint néha-néha kacéran a füle mögé türte haját, még ha nem is volt kósza tincs, ami belelógott volna a szemébe. A végén a laptopokat szinte teljesen figyelmen kívül hagyva már csak egymásra koncentráltak. Sokkal tovább maradtak a szokásosnál. Úgy tűnt, hogy találkozásuk egy üzleti megbeszélés álcájába bujtatott randivá nemesült.

A felismerés sajnos igen kínosan és fájdalmasan érintette a pultos fiút. Sejtelmek akkor igazolódtak be igazán, amikor távozás után, még a kirakaton át meglátta ahogy a férfi megsókolja a lányt.

– Ezek szerint túl sokat vártam, nem léptem időben – gondolta magában.

Már bánta, hogy annyi napon át csak figyelte a lányt, de nem tett semmit a megismerkedésük érdekében. Borzasztóan fájt neki, hogy egy látszólag idegen, ismeretlen férfinak szinte azonnal sikerült, ami neki nem. Annyi mindent tehetett volna, annyiféleképpen kezdeményezhette volna kettőjük ismerkedését, de sajnos elmulasztott minden adandó alkalmat.

Vajon azért fájt annyira a felismerés, hogy talán egy igazinak induló szerelmet mulasztott el?

Szarka Gergő Szeretet

Mit jelent a szeretet? Vékony, üres keretet,
A keretben érzélem, rabszolgának élelem.
Cellád rabja én vagyok, mert valaki otthagyt.
Ülök nagy magányban, apátlan és anyátlan.

Gondolataim cikáznak, mint búza csíráznak,
Mint sötétből a világos, kertből a virágos,
Kitűnnek a tömegből, fényük szinte tündököl.
Ámulatos ábrándok, bámulatos bálványok.

Bezárva börtönödbe, ezekről elmélkedem.
Talán több a szeretet, túlmegy azon a kereten,
Több mint pusztá érzélem, száraz kenyér, élelem.
Talán úri lakoma, talán gazdag vacsora.

Ez lett az én vacsorám, semmi egyéb, a cellám,
Melynek rácsait eszem, lakatját mohón szelem,
Hiszen minden darabja, szereteted, én a rabja.
Talán ez a szeretet? Talán több, vagy kevesebb.

Szarka Gergő Szeretem

Neked adnám szemeim, arcomon a könnyeim,
Hogy nézhesd Magad velük, Te vagy nekik mindenük.
Neked adnám két kezem, hogy derekadat érintsem,
Hogy simítsa arcodat, őrizze az álmodat.

És mikor rosszat álmodsz, hogy szépeket is álmodj,
Neked adnám gondolatom, nem kellene elfojtanom
Semmi érzést, mit érzek, hogy belül nagyon vérzek,
Mert nem látlak eleget, nem foghatom a kezedet.

Olyan távol vagy tőlem, és én oly távol Tőled.
Neked adnám lábaim, jönnél hozzám útjain.
Minden útja oda tart, hozzád visz és hozzád hajt.
Neked adnám füleim, hallhasd velük szavaim.

Neked adnám mindenem, csókjaim, vad szerelmem,
Érezd benne a méz ízét, ajkam selymes fenségét.
Nem tudom, de azt hiszem, ez talán már szerelem.

Zachor alkotói pályázat

Balogh Nóra
Vörös meglátók

Suzume-san
Ajándék

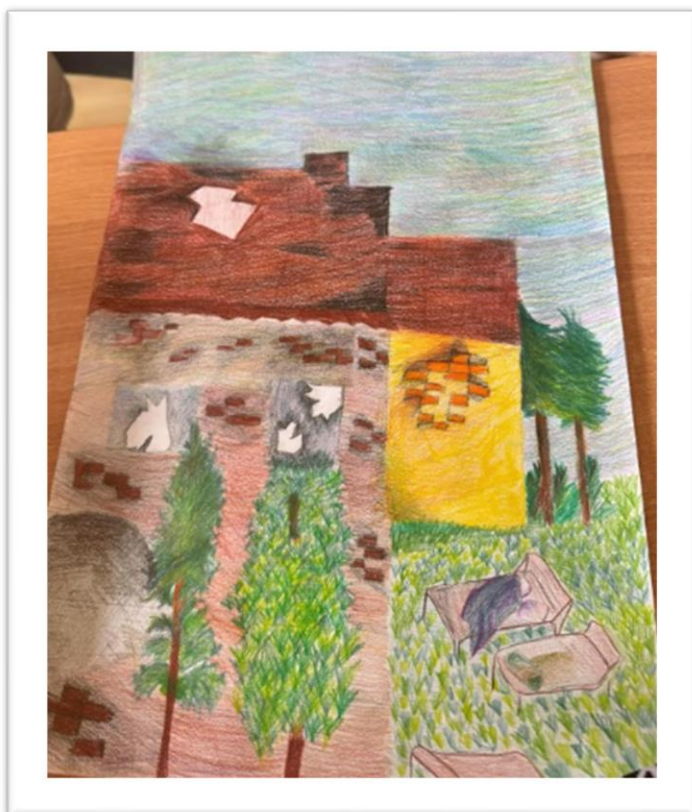
Gonda Brigitta
A kéz, amit nem fogtak meg

Emlékszem, tizenhárom éves voltam,
A folyosón, színes fények, suttogó lépések.
„Menjünk moziba,” mondták,
De a kezem, amit kínáltam,
Mégis üres maradt.
Egy lány, akit ismertem,
Nem szólt, csak lecsapta kezem.

Nem mondott semmit,
De mindent elmondott egyetlen mozdulat.
Ő, a nyilas család lánya,
Akinek a kezét nem érheti meg a másik.
És miért?
Mert más vagyok.

Más, mint ő, más, mint mi.
A szívem elakadt, de nem szóltam.
Miért lett volna értelme szólni?
A szemében ott volt a történelem,
A fájdalom, ami bennem él,
A tudat, hogy bár mi ugyanott élünk,
A kezek mégsem érhetik egymást.
A mozi helyett csak a csend maradt,
Egy kezet, amit soha nem fogtak meg.
És nem tudom elfelejteni.
Miért ne lehetett volna másképp?
Mert a történelem a kezeken keresztül beszél.

A háború, a gyűlölet, és az osztályok,
Miközben mi csak gyerekek voltunk,
Két kezet próbálva összehozni.
De a határ, amit nem léphettünk át,
Még mindig ott volt, ott maradt,
A csendben, amiben minden elmondódott,
A kéz, amit nem fogtak meg.

Jóni Zseraldina
Emlékek árnyékában

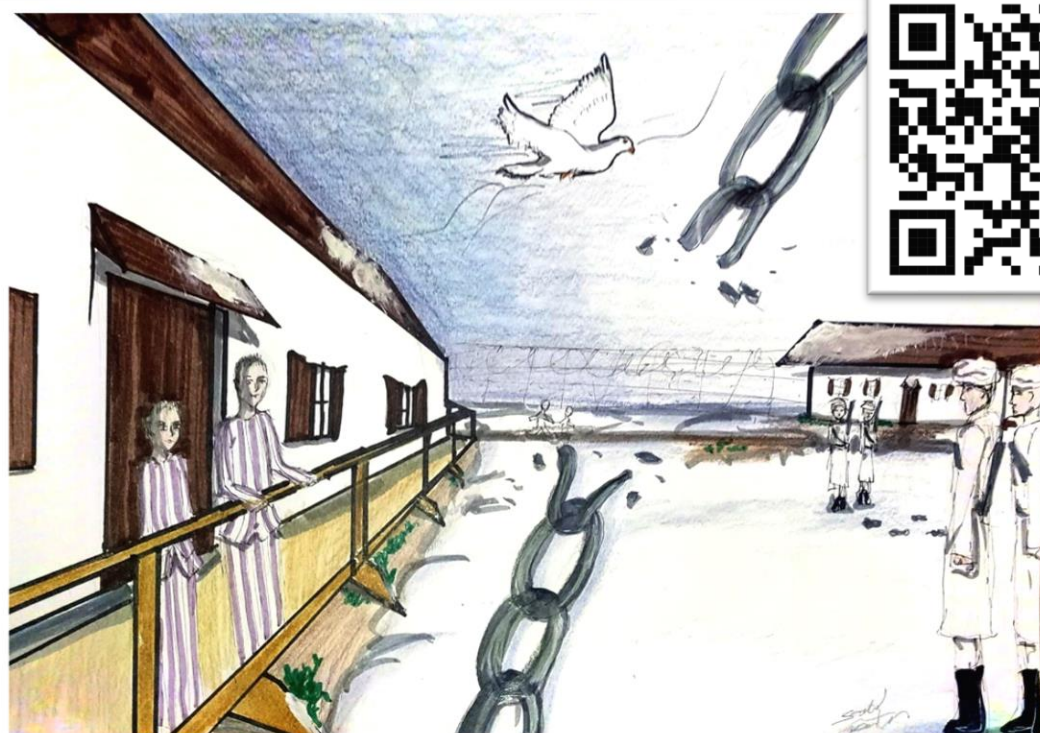
Kocsi Dalma
Fájdalmas emlékek

**Ostorházi Levente
Felszabadulás**

**Szabó Eszter
A szabadság szárnyai**

Az Arany János Tehetséggondozó Program szervezésében a Pécsi Művészeti Fesztiválra készített alkotói pályázatok

Bartha Zoltán
Az Akác Rózsája

Azon a napon sötét éjjel volt, de egyben gyönyörű. A Hold rikító napraforgósárga színben virágzott az éjjel. Éppen ezen az estén egy kis sikátor sarkában, Nápolyban, született egy gyermek. A szeme olyan volt, mint az éjféli esős reggel, arca nem szomorodott el, nem sírt a fiú. Az anyja tudva, hogy nem tud megadni mindent a gyermekének, arra a következtetésre jutott, hogy a fiút a két várossal arrébb lévő templom ajtaja előtt hagyja. Még aznap éjjel egy ifjú pap tanítvány befogadta a fiút, a tanonc neve Alfréd volt.

A fiút pár nap múlva, miután Alfréd megbizonyosodott róla, hogy minden rendben van vele, Istvánnak keresztelték 1917. december 11-én. István csendes gyermek volt, így a papoknak nem volt nehéz gondoskodni róla.

Öt évvel később István már fess kis fiatal ember lett. A papok ruházták, etették, iskoláztatták, amennyire csak tudták. Jól megfelelt az iskolában, tanárai csak *jó szót intettek* felé. Bár évfolyamtársai már nem voltak olyan jószívűek. A gazdagok között szegény volt, a szegények között túl úrias, a középcsoport pedig csak azért utálta őt, mert mindenki más is.

Egy forró augusztusi napon egy koldus megfogta István lábát, aki megpróbálta elrántani, de a koldus nem eresztette el, folyamatosan pénzt kunyerált tőle, majd az ifjú István adott a koldusnak egy kis pénzt. Megszeppenve folytatja útját, félve a koldustól és attól is, hogy egy nap neki is ilyenre fordulhat a sorsa.

Hiszen nekünk csak a szörnyek a legijesztőbbek, akivé akár mi is válhatunk, ha úgy hozza a sors. Hétéves korában a papnevelői úgy döntöttek, hogy jobb a fiú lélekvilágát menthető állapotban megőrizni, hiszen tanult emberek voltak, így úgy döntöttek, hogy majd ők tanítják Istvánt. Pár esztendő múlva a megemberesedett 14 éves István elhagyta otthonát, és egy római katolikus iskolában folytatta tanulmányait. Jól mentek a dolgai ott. Sok barát, jó jegyek, gondtalan élet – egy átlagos kollégista álma. De egy nap István szörnyű híreket kapott. A templomot és a paplakot, ahol felnevelték, leégette pár pogány merénylő. Ami még rosszabb volt, hogy a papok, akik felnevelték őt, legtöbbje a templomtűzben meghalt. A többieket, pedig levadászták és halálra döfték a merénylők.

István ezt maga mögé téve, próbálta fenntartani a jegyeit, de az incidens után nem tudott koncentrálni. Jegyei romlásával kimaradt a tanodából, így a kollégiumból is kikerült a hideg lelketlen utcára. István félt, hiszen akkor még csak 16 éves volt. Az első éjszakáján nem aludt túlságosan, félt, hogy megölik és kirabolják. Az utcán töltött harmadik napon már roncs volt testileg és lelkileg is. Azon a napon viszont, amikor egy padon ült egy szép lány megállt előtte és megszólította, bemutatkozott: Sárának hívták, egy kedves, szőke hajú lány volt, aki gazdag családból származott. Gyorsan összebarátkoztak. Sára munkát adott neki az apja háza körül. A barátság hamar késő esti románccá virágzott. Sok időt töltöttek együtt, és István már szinte náluk élt. Mivel Sára apja fontos ember volt, így István könnyen tudott gyári munkát szerezni. Már nem kellett aggódnia saját megélhetése miatt. István és Sára remek éveket töltöttek együtt, amíg István meg nem tudta, hogy Sára apja nem kedvelte őt, és azzal fenyegette Sárát, hogy megvonja tőle örökségét, ami hatalmas vagyon volt. István ismerve Sárát, tudta, hogy

lemondana a kényelmes életéről érte, így nehéz, de szerető szívvel összepakolt, írt egy utolsó levelet Sárának és elhagyta a várost. Nem akarta, hogy szerelme nyomorban éljen miatta.

Estéknént fel-felnézett a sötét, de mosolygó égre, és felvidult, mivel tudta, hogy az úr a kegyeiben tartja. Néhány napnyi vándorlás után elérte San Marinót. Egy új város, egy új kezdet, gondolta. Próbált magának helyet keresni a városban, de sajnos nem sikerült. Később István híreket hallott egy titkos kolostorról az erdő mélyén, úgy döntött, hogy szerencsét próbál a kolostornál. Bátran vágatott ez erdő mélyébe, az állatok figyelték minden egyes mozdulatát. A hosszú séta után egy ködös és vészjósló kőtoronyhoz érkezett, félve benyitott és megtette első lépéseit. Elmagyarázta, hogy ki is ő, és mi okból is van itt, ami nem volt más, mint hogy beálljon papnak. A többi tiszteletes először szkeptikus volt, de egy idő után befogadták őt kimagasló bibliai ismeretei miatt. Éveket tanult ott, és végül kiváló ördögűző lett belőle, hamar megszerette őt a város, mivel, ha akármilyen gonosz gyötörte őket, vagy akármilyen bűnt követtek el, István atya mindig segítségükre sietett. Szerette a munkáját, szeretett segíteni.

István az évek alatt közkedvelt figurává vált, de az ördög sem vette szívére, hogy elűzte minden házból őt a kedves István atya, nem hagyhatta. Így már szegény István megszépült éveire az ördög a fejébe mászott, és egy morcos és haragos vénemberré tette. A város hívői így is tisztelték és szerették őt, de ő csak rossz szóval illette őket, halála napján sírva feküdt az ágyában, rájött, hogy hogyan is bánt a szegény segítségre szorulókkal, és halkán elmondott egy imát, ezután szeme megint csak kinyílt arra, hogy bár évtizedekig tagadta, és csak nagyon későn jött rá, hogy azzá a szörnnyé változott, amely kiskorában kísértette őt.

Nem volt ő se kéregető, sem hajléktalan, de a végén a kedvessége elhagyta, és ez igen bántotta őt. Elmosolyodott, ahogy gondolatai Alfréd atyára és a papokra, akik befogadták, Sárára és a városbéli hívőkre szállt. Mondott egy utolsó fohászt, és vetett egy keresztet, mielőtt kilehelte lelkét egy mosollyal az arcán.

Azon a napon a világ egy egyszerű, de lelkes és szerető embert veszített el.

István, 90 éves, 2007.11.12.

San Marinón elhunyt.

Juhász Olívia ***Szeretnék***

Szeretnék fényed lenni,
Ebben a rohanó világban.
Szíved mélyén szeretni,
Remélni.

Szeretnék lenni csend a zajban,
Egy pillanat, mi nem rohan.
Fényed lenni szürke napon,
Szíved dobbanása hajnalon.

Szeretnék lenni a dallamod,
Mely nem halkul le soha.
Egy szó, amit csak te értesz,
S mit nem hord a szél tova.

Szeretnék maradni örökre,
Nem testben, csak valahol:
Ahol a szív csendben dobban,
S a lélek válaszol.

Szeretnék maradni örökre,
E néma világban.
Tovalépni, de ez az egész,
Mind, hiába.

Juhász Olívia Hiány

Hiányzó darabjaim földre hullnak.
S nem tudom, lesz-e új nap.
Talán, mindig csak talán,
Hisz tudom, ez az én hibám.

Nem lehet, nem
Nem lehetek a talánja!
De miért mondja mindenki,
Hogy ez az ő hibája?

Nincsenek miérték,
Tudom, te ezt nem érted.
Miért voltam csak a talánod?
Lehet nem is hiányzok?

Válaszom egyszerű,
S mégse kérdezed.
Hallgatsz csak némán,
Mint ki rég feledett.

Szívemben csak csend,
A válasz nem jön már.
Elveszett a remény,
Miért nem jössz már?

Nagy Krisztina Hosszú út a bizalom felé

1.

„Megijesztettek! Nagyon megijedtem! És tovább nyaggatnak. Nincs hová elbújnom. El akarok menni. El, ahol nem nyaggatnak, nem piszkálnak és nem zavarnak.”

2.

Reggel hamar felkelt a család. Látni akarták őt. Kimentek az udvarra, keresni kezdték, hátha behúzódott valahová az este folyamán. De nem találták sehol sem. Már azon gondolkodtak, hol tudott elszökni.

3.

„Még mindig félek. Még mindig megyek, nem tudom, hová tartok, milyen messze járhatok már, de azt tudom, hogy már reggel van. Biztosan észrevették, hogy eltűntem. Eszembe jut a régi életem, a testvérem, aki még mindig ott él, ahol még nemrég én is voltam. Most viszont félek, menekülök a világ elől, és rengeteg guruló, hangoskodó dolog vesz körül. Ijesztőek, nagyon ijesztőek. És eszembe jut a tegnapi esti család, akikhez csak úgy odakeveredtem. Az a sok kíváncsi szempár!

4.

A család két gyermektagja egész nap kereste őt. Az egész falut bejárták, de nem találták sehol. Szomorúan, fáradtan és csalódottan tértek haza. Az anyjuk próbálta vigasztalni őket, mondta nekik, hogy ne aggódjanak, elő fog kerülni, meg fogják találni őt. Napok teltek el, keresték, figyelték, hol lehet, merre járhat. Többször is látták őt. A kertek alatt, az utcákon járkálni, de mindig megriadt és elszaladt. De a család tudta, hogy nincs baja, egészségesnek látták.

5.

„Nem tudom mennyi ideje kóborolhatok itt, de legalább találtam egy helyet, ahol nem piszkálnak, nem zaklatnak. Így egész jól megvagyok. Közben már-már teljesen kiismertem a helyet. Rájöttem, hogy nem vagyok messze attól a háztól, ahová vittek. Arra is rájöttem, hogy az anyukát már korábban láttam. Odajárt hozzánk, ismertem. Tudja, hogy hogy hívnak. Amikor meglát, hív, de nem merek odamenni hozzá.”

6.

A gyerekeknek hiányzott már nagyon, mert régóta nem hallottak felőle. Egyszer csak felcsillant bennük a remény. Az anyukájuk jó hírrel tért haza. Azt tudta a család, hogy hiába telt el több mint két hónap, még mindig hallgat a nevére, amit nem a családtól kapott, hanem még a régi otthonában körülbelül öt hónappal ezelőtt. A hír pedig az volt, hogy az anyuka magához tudta Macit csalni! Ez hatalmas előrelépés volt, és reményt jelentett a gyerekek szemében. Kitaláltak egy jó tervet, ami talán segíthet, hogy megbarátkozzon velük. Étellel próbálkoztak. Mivel tudták, hol van általában, sokszor látták ott, figyelték, nem volt nehéz dolguk. Másnap meg is próbálták, vittek neki vizet és ételt. Maci éppen akkor nem volt a helyén, a tálakat viszont ott hagyták hátha elfogyasztja, amit neki szántak.

7.

„Elmentem, mert játszani akartam valakivel. A kertek alatt találkoztam pár ismerőssel. Fáradtan tértem vissza az én kis „tanyámra”. Furcsa módon most máshol volt a kaja, amit kaptam, nem a megszokott helyen. Más tálban, más szaga volt, ilyet már régen ettem. De biztos voltam benne, hogy kaptam már ilyet valamikor, és ettől boldog lettem.”

8.

A kis család csak bízni tudott abban, hogy Maci megtalálta az „ajándékot” és örült neki. Amikor az apuka visszatért a bevásárlásból, összehívta a családot, hogy elmondja nekik, látta Maci előtt a tálakat, de már üresen. Ez jót jelentett. Tehát talán működni fog a terv, és még viszontláthatják őt, mint családtagot.

9.

„Most már rendszeressé vált, hogy ételt találok azokban a bizonyos tálakban. Tudom már azt is, hogy honnan van. Attól a családtól, attól, ahonnan elszöktem még az első este. Elszöktem, mert úgy gondoltam, jobb nekem egyedül. Már nem is olyan ijesztőek, mint akkor. A nő egész barátságos, hozzá már teljesen közel merek menni. Rájöttem, hogy nem akarnak bántani, sőt egész barátságosak tudnak lenni. Kezdem megkedvelni őket.”

10.

A terv jól haladt. Az ételt elfogadta, de még hazavinni nem tudták. Ugyan ez elszomorította őket, mégsem adták fel. Minden nap kijártak hozzá, etették és simogatták is. Gondoskodtak róla. Szerették. A szívükhöz nőtt.

11.

„Megszerettem őket. Azt hiszem ők is szeretnek. Főleg a két kisebb emberke. Néha elképzelem, ahogy velük játszom. De aztán eszembe jut, hogy mi van, ha bántani fognak vagy megijesztenek. Nem, ők nem bántottak sosem, ezután miért tennék? Hisz szeretnek, foglalkoznak velem. Én is szeretem őket, jó játszani velük, csipkelődni, fogócskázni, vagy csak szórakozni. Talán jobb lenne odamenni hozzájuk és bebizonyítani, hogy ők is ugyanolyan fontosak nekem, mint én nekik.”

12.

Egy újabb nap telt el, amit Macival töltött el a két gyerek. Fáradtak voltak, mert sokat játszottak vele ma is, de boldogok is, mert kergetőzhettek vele. Közel kerültek egymáshoz csupán pár hét alatt. Másnap reggel kutyaugatásra ébredtek fel a ház lakói. Azt hitték megint a szomszéd kutyaí azok. De ez nem olyan volt, azt már hallásból is ismerték, ez egy másik kutya lehetett.

13.

„Itt vagyok, megtettem. Eljöttem. Megcsináltam. És most arra várok, hogy mikor jönnek ki végre. Játszani akarok velük, na meg üdvözölni őket. Izgatott vagyok, a farkam úgy jár, mint a seprű, amivel a járdát seprik le, hogy ne legyen poros. Hangok szűrődnek ki a házból. Felkeltek, biztos meghallották a hangom. Nyílik az ajtó! A gyerekek rohannak ki rajta először! A nevemet kiáltják!

- Maci!

Én pedig, mint egy jó kiskutya, odarohanok hozzájuk.”

Rab Attila Szeretlek!

Téged választ a szívem, nem véletlen ám,
Mint hajnal a fényt, úgy vágyom után'.
Szemedben csillag, szavadban dal,
Benned az érv, mit a világ tagad.

Szeretlek, mert látlak, nem csak kívül, belül,
Mert a szíved nem játszik, nem cserél el ezüsttel.
Mert hallgatsz, ha kell, és szólsz, ha fáj,
Mint nyári zápor, úgy csitul a vád.

Értem harcolsz, nem csak velem vagy,
Nem csak színes álom, hanem biztos alap.
Nem csak szép vagy, hanem okos is,
Lelkemnek gyógyír, s nem holmi dísz.

Szeretlek, mert nevetsz, ha minden sötét,
Mert a mosolyod húzza a hajnal szelét.
Mert veled az idő nem rohan, hanem él,
S a csend is beszél, ha veled beszél.

Azért szeretlek, mert vagy, aki vagy,
Nem a világ formált, te magad vagy szabály.
És bárki jöhet, de nálad nincs több,
Te vagy az érv, hogy a szív miért dobog.

Rab Attila

Bizonyíték vagy te, nem csak szívszó

Mondják, a szerelem csak érzés,
De nálad több ez: élő nézés.
Nem múló vágy, nem pusztá álom,
Hanem érv-sor egy világon.

Szeretlek, mert mindig figyelsz,
Mert nem csak hallgatsz: meg is értesz.
Mert ha zuhanok, te tartasz,
Ha csend van, mégis szavakat adsz.

Szeretlek, mert mosolyod fény,
Mint hajnalban a harmat, oly enyém.
Nem csak szép vagy, de bölcs is vagy,
Mint tavasz, melyre ősz sem hagy.

Azért is szeretlek, mert mersz,
Ha kell, nevetsz, ha kell, perelsz.
Mert benned van erő s szelídség,
Mint szívverésben a ritmusság.

Te nem ígéret vagy – te tett,
Veled az élet rendben lett.
Nem írtál rám mesét, se álmot,
Te mutattál egy új világot.

Én nemcsak érzem, tudom is:
Veled lenni jó, ez logikus.
Ha ész, ha szív szól, egy a hang:
Nélküled minden csupa zavar, csupán pang.

Rab Attila

A Gyönyörű Léda

Volt egyszer egy kisfiú. Ennek a kisfiúnak volt egy hatalmas vágya: megtalálni élete szerelmét, aki pont olyan, mint a kisfiú. Egy szép napon iskolába ment, tudva, hogy ez csak egy átlagos tanítási nap. Bejött az osztályfőnök a terembe és ezt mondta: „Sziasztok gyerekek! Ma kivételes módon nem lesz tanítás, mert ma sportnap van”.

A kisfiú elmosolyodott, nagyon örült a hallottaknak. Tudniillik, hogy az iskolában van egy olyan lány, aki a legszebb, legokosabb, a legjobb illata és gyönyörű formája van. A kisfiú épp tartott a mosdó felé, és jött Léda, akibe szerelmes főhősünk. Egymásra néztek – mind a kettő valódi szépség, és nagyon összeillenek. Csodálták egymást, de Léda barátnője elhúzta, mert siettek valamerre. Hazament a kisfiú és mesélte a szüleinek, hogy mennyire szerelmes Lédába. A szülei tanácsot adtak neki, hogyan ismerkedjenek össze hamar, mert lassan vége a tanévnek, és utána valószínű, hogy nem fognak találkozni. A kisfiú bement a szobájába és elkezdett gondolkodni azon, hogy hogyan kellene elnyerni Léda szívét. Hosszú órákon át gondolkodott, és nagyon túlgondolkodott, hogy hiába fog próbálkozni, sehogy se fog ez menni. Azt gondolta, hogy kér segítséget. Először megkérdezte az egyik barátját, és amikor a kisfiú mondta a barátjának, ő csak csodálkozott. Felnyílt a szeme, hogy kit szeretne barátnőjévé tenni. A kisfiú

barátja nem jutott szóhoz. A fiú csak annyit mondott neki, hogy: „Hogyha van valami ötleted, akkor szólj”. Elköszöntek egymástól és a kisfiú elment aludni.

Másnap a kisfiú furcsa dolgot észlelt. Ment órára éppen, és Léda ráköszönt, ő visszaköszönt neki. A fiú ezt először furcsálta, de jólesett neki. Órák után indult volna hazafelé, már épphogy kilépett volna az iskolából, de Léda megállította beszélgetni. Beszélgettek egy ideig, aztán elköszöntek egymástól és hazaindultak mindketten. Délután amikor a szülei hazaértek, elmesélte a történetet, és ahogyan ő, a szülei is meglepődtek, de örültek neki. A kisfiú úgy döntött, hogy elmegy fürdeni és utána eszik valamit, mert nagyon éhes volt. Fürdés után a kisfiú egy üzenetet kapott. Lédától jött az üzenet:

– Szia! Hogy vagy? Mizu?

A kisfiú nagyon megörült, és egész este beszéltek mindenféléről. Sokat nevettek, és volt olyan is, amikor csak beszélgettek, és ebből látszott, hogy szerelem lesz. Már csak egy-két nap, és utána jön egy hosszú nyári szünet. A kisfiú mindig beszélt Lédával a folyosón, és iskola után is elmentek elnyalni egy fagyit. Nagyon jól érezték magukat egymás társaságában, egyszerűen szerettek együtt lenni. A kisfiú hazakísérte Lédát, és utána ő is hazaindult. Este beszámolt a szüleinek, és ők nagyon büszkék voltak a kisfiúra.

Elérkezett az utolsó tanítási nap a kisfiú nehezen bírta, de túlélte és hazament. Mire már letette volna a táskáját látta, hogy csörög a telefonja, megnézte ki hívja, a következőt látta: „Léda”. Egy nagyon fárasztó nap után egészen estig beszéltek hívásban, majd letették a telefont. A kisfiú egy lágy mosollyal ment el aludni.

Elkezdődött a nyári szünet, ebben az időszakban mindenki szabad, és kezdődhet a pihenéssel és szórakozással teli időszak. A kisfiú boldogan kelt fel, hiszen van az apukájával egy feladatuk: felállítani a medencét és rendbe rakni a kertet. Az anyukája addig elment bevásárolni az ebédhez. Addig a kisfiú meg az apukája beszélgettek.

– Na, fiam, mizu Lédával?

– Semmi apa, még beszélgettünk.

– Adhatok pár tanácsot? - mondta az apa

– Naa, hallgatlak.

– Először is húzd ki magad, legyen meg az eredeti magasságod, utána legyen egy erős parfüm, mert azt a lányok imádják, öltözz elegánsan...

– De apa én nem akarok öltönyben járni, hisz nyár van.

– Jó-jó, azt értem, nem úgy értettem, hogy öltönyben, hanem hogy rövid farmernadrág, meg egy ilyen galléros póló, mint ami most van rajtam.

– Ááá, értem most már.

Az anyuka hazaért köszöntötte a fiúkat és hozott nekik limonádét, egyből meghúzták, mert már nagyon szomjasak voltak. De a céljuk az teljesült, sikerült felállítani a medencét, még pluszban a trambulint is felállították. Egészen szép munkát végeztek. A két fiú teljesen kidőlt, de a kisfiú még felhívta Lédát, egy ideig beszéltek, tervezgettek és utána a kisfiú bealudt. Azt beszélték meg, hogy holnap elmennek együtt vacsorázni. Másnap a kisfiú izgatottan kelt fel, egész nap az estét várta. Elérkezett a pillanat, a kisfiú szépen felöltözött és apja tanácsait használta – még mindig érzem azt az illatot, ami akkor a kisfiún volt. Apukájával elmentek Lédáért, és elvitte az apuka őket egy gyönyörű étterembe, majd magára hagyta a fiatalokat. Ültek az asztalnál és

várták a pincért, közben jót beszélgettek, és a kisfiú gyönyörű szemmel Lédára és Léda is így nézett rá. Vacsora után a kisfiú hazakísérte Lédát, és mielőtt odaértek volna, a kisfiú megállt és így szólt:

– Léda, lehet egy kérdésem?

– Persze.

– Be kell vallanom valamit, már nem bírom tovább magamban tartani... egyszerűen szerelmes vagyok beléd és én nagyon szeretnék veled egy kapcsolatot, amit sohase fogok megbánni. Lenél a barátnőm?

– Igen!

Először ölelkezni láthatták őket, utána megcsókolták egymást. A kisfiú nagyon boldogan ment haza, és a szüleinek azonnal elmondta, hogy mi történt. A szülők örömmel hallgatták a kisfiút, aki aztán elaludt. Másnap hatalmas boldogsággal kelt fel, hiszen megnézte a telefonját, és Léda írt neki. Aztán így teltek a napok, néha elmentek a strandra, meg fagyizni. Az a lényeg, hogy nagyon boldogok voltak együtt, és nem volt semmi, ami szétválassza őket.

Eltelt egy pár év, a kisfiú már azon gondolkozott, hogy mikor kérje meg Léda kezét, és eszébe jutott, hogy nemsokára mennek Párizsba, és az Eiffel-torony előtt fogja ezt megtenni. Itt a pillanat: a Kisfiú letérdelt Léda elé, és életük legszebb pillanatát élték meg.

Eltelt még pár év, és már gyerekük is született. Sajnos történt, hogy az egyik gyerekük szülés közben elhunyt. Nem bírták elviselni a veszteséget, de végül látszólag tovább léptek rajta. Aztán egy hosszú idő múlva a „Kisfiút” rákkal diagnosztizálták. Küzdött ellene, de sajnos a teste feladta a küzdelmet, és 39 évesen életét veszítette.

Varga András Dániel Egy varázslatos kirándulás

Felébredtem. Mellettem ült Jani, mellette pedig Tomi. Már jó ideje Antalya felett voltunk. Idegesen meglöktem Janit.

- Miért nem szállunk már le? – kérdeztem.

- Nem tudom, Levi, már egy órája csak körözgetünk – vont a vállát Tomi.

Ekkor a hangosbemondó sisteregni kezdett, majd a pilóta hangját hallottuk:

„Kedves Utasaink! Hölgyeim és Uraim, a kapitány beszél: az a problémánk adódott, hogy nincs elég üzemanyag a leszálláshoz. Így egy másik repülőtéren kell feltöltenünk a gépünket. Köszönjük a türelmüket! Kérjük, maradjanak nyugodtak!”

Természetesen mindenki bepánikolt.

Na, már csak ez hiányzott! Ettől rosszabb már nem is lehetne ez a nap! Kezdődött azzal, hogy hajnalban Kisvárdán tévesen rossz vasútállomásra mentünk...most meg ez! Így nagy erővel repültünk egy másik reptérhez.

- Mit tegyünk? – nézett rám ijedten Jani.

- Bízunk a pilótákban! – próbáltam nyugtatni őt, és magamat is.

Három kilométerre voltunk a reptértől. A kerozin viszont végleg elfogyott.

- Mi lesz velünk? – aggodalmaskodott tovább Jani.

- Ne félj, kézben tartják a szituációt! – szólt rá erélyesen Tomi.

Szálltunk a repülővel lefelé. Ki tudja hol állunk meg? Imádkozott mindenki. Hátha meghallgatnak az égiek. Két perc múlva földet értünk. Kinyitottuk a szemünket. A leszállópálya volt az. Megkönnyebbülten tapsoltunk a török pilótáknak, hogy uralták a helyzetet.

- Éljenek a pilóták! – kiáltottuk mindannyian.

Miután fel lett a gépünk töltve üzemanyaggal, újra az égben találtuk magunkat. Fáradtan, de türelmesen várt mindenki. Fél óra múlva végre leszállt a „madarunk”. Boldogan és megkönnyebbülten hagytuk el a gépet.

A másnapi program a csoporttal a lányiskola látogatása volt. Bosszankodtam. Miért épp egy lányiskolába? Minden olyan rózsaszín. Ráadásul, majd kínosan ott kell ülnöm a barátaimmal, nézve hogyan zajlik egy óra.

-Mehettünk volna a fiúiskolába inkább! – háborogtam.

Jani és Tomi egyetértően bólogatott. Valahogy át kell vészelné a napot.

Kedvtelenül léptünk be az osztályba. Elfoglaltuk a helyünket, unalommal figyeltem a török tanárra. Úgy döntöttem, hogy körülnézek. Hirtelen a tekintetem összetalálkozott egy titokzatos leányéval. Mosolyogva integetett.

Meglepődve integettem vissza. Egy leány – ráadásul nem is magyar – integet nekem? Ez szokatlan volt.

Utolsó nap elindultunk a csoportunkkal kirándulni, de nekem csak az a lány járt az eszemben. Ki ő? Miért integetett nekem? Miért lobbantott nekem olyan szép, igaz mosolyt? Olyan sok a megválaszolatlan kérdés!

Megérkeztünk egy római kori színházba. Ámulam és kikerekedett szemekkel néztem körül a hatalmas létesítményben. A félkör szinte visszarepített Augustus korába. Leültem a tökéletesen kifaragott kőre. A barátaim elvonultak fotózni.

Egymagam csodáltam, elgondolkodva, milyen fejlett és titokzatos volt a római kor! Hogyan tudtak korukhoz képest ilyen építményeket teremteni? Út- és csatornahálózat, színházak, szökőkút és boltozatok! Mi mindent köszönhetünk e népnek! Hirtelen leánynevetések zavarták meg a csendet. Pár színttel lejjebb ült egy csoport török lány.

Érdektelenül megforgattam a szemem, és másfelé néztem. Miután visszapillantottam, a tekintetem összetalálkozott egy leányéval. Megint ugyanazt az angyali tekintetet láttam, mint az osztályban, különleges volt!

Csillogott a szeme. Olyan szépen, mint a Földközi-tenger. Melegséget éreztem. Szégyenlősen máshova pillantottam, de amint felnéztem, láttam, hogy itt ül mellettem kedvesen mosolyogva rám. Ruházata csodaszép, a haját pedig egy hidszab takarta. Az idő szinte, mint az örökkévalóság... Csak őt láttam.

Illedelmesen megszólított.

-Szia! Miért ülsz itt egyedül? – kérdezte.

Nem tudtam azonnal válaszolni. Valami különleges volt ebben a lányban, de nem tudom szavakba önteni.

-Ne félj, nem harapok! – tette hozzá humorosan.

Végre megszólaltam. Szerencsére jól kommunikálok angolul.

-Csak csodálom ezt a helyet. Ilyen nálunk nincs.

-Igen, csodálatos! Nem igaz?

Kínosan bólogattam. Nem sokat beszéltem eddig lányokkal, hiszen mindig is próbáltam kerülni őket.

-Elif Kaya vagyok. Örvendek! Te is a magyar csoporthoz tartozol?

-Igen, az én nevem pedig Beregi Levente.

Kezdttem egyre jobban megnyílni, és élvezni a társaságát. Nagyon kedvesen végighallgatott. Már nem is a színházzal, hanem vele foglalkoztam. Együtt nevettünk, beszélgettünk, sőt sok közös témánk is volt. Élveztük egymás társaságát. Az idő hirtelen olyan gyorsan ment el, mint egy nyári szünet.

Megérkezett a csoport, indulnom kellett.

- Jól éreztem magam veled, Elif!

- Én is örültem a találkozásnak...

Tomi és a haverok nevetve kiabálták a nevemet:

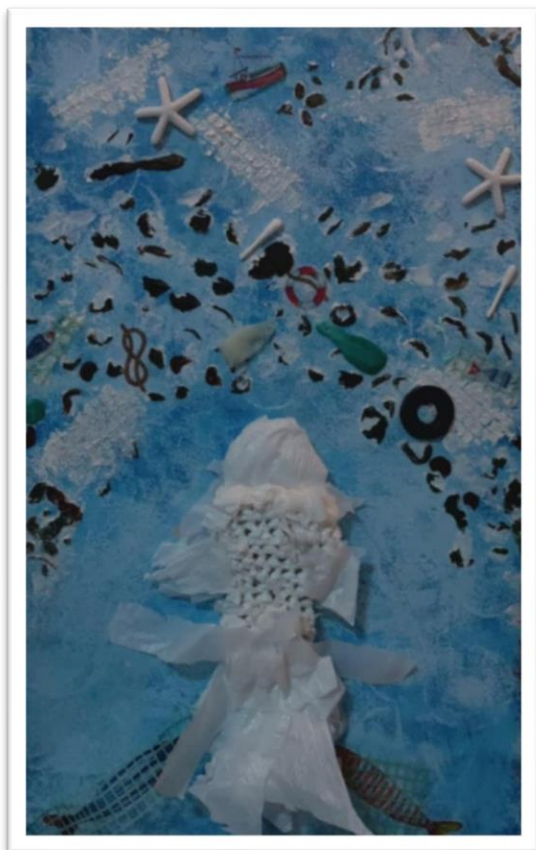
-Gyere már, Levi!

Hosszan egymásra néztünk, majd felszálltam a csoportommal a buszra. Integettünk egymásnak, és a buszunk elindult a reptérre.

Felszálltunk. Az ülésemen pihentem e hosszú, élményekkel teli hét után. Ahogy felnyitottam a táskám, egy levél csúszott ki belőle. Ámulat arccal felnyitottam:

„Kedves Levi! Szeretném veled tartani a kapcsolatot, itt az e-mailem!”

Meg kell, hogy mondjam, ekkor sokkal jobban bepánikoltam, mint amikor majdnem elfogyott a kerozin! Azon meg főleg..., hogy vajon mit is írjak neki??!!

Fejes Kinga
Réteges valóság

Juhász Hajnalka

Írj levelet Kazinczy Ferencnek!

Koi Anna Laura

Mélyen Tisztelt Kazinczy Ferenc Úr! Kedves Mesterem!

Oly nagyon szerettem volna Drága Barátomként megszólítani, de nem mertem és nem tehettem. Nem tehettem, mert egészen pontosan 150 évvel az Ön születése után születtem meg én, hogy tragédiák, emberéletek árán e szeretve keserves magyar poétasors az enyém is lehessen. Nem tehettem, mert röpké pályám bérceit számba véve nem találok oly remekművet, s egészében sem látom munkásságomat oly meghatározónak, mint amilyen felülmúlhatatlan az Ön munkássága. Ha morzsáiban talán szegényebb is lenne a magyar irodalom Radnóti nélkül, magyar nyelv és irodalom nem létezne Kazinczy Ferenc nélkül.

Miért is írok éppen most, éppen én Önnek? Nem Ön járt eszembe, bevallom. Mint mostanában oly sokszor, feleségem, Fanni körül jártak gondolataim. Tegnap este, mikor elemi erővel tört fel bennem a szeretet és a hála, hogy ilyen társat kaptam a Sorstól, ezt azonnal papírra akartam vetni. Ekkor csodálkoztam rá, hogy milyen gazdag is a mi nyelvünk, mennyi szó és fordulat kínálja magát a szerelmes férfi számára, hogy őszintén vallhasson. Mily könnyű volt hirtelen mások szavai után kapni, belefogódzni Apollinere, Shakespeare, Rilke vagy Shelley kezébe, s verseik sorában saját szerelmem hallani. S ekkor, ebben a szerelmes lázas kattogásban, a nagy költők ecsetjei az Ön arcát festették váratlanul eléem. Önt láttam, akinek köszönhetem, köszönhetjük, hogy az irodalom óriásai éppoly szépen szólnak a mi nyelvünkön, mint azon a nyelven, amin valójában megszólaltak. Nem maradunk adósai egy nemzetnek sem, hűen és színesen tolmácsoljuk a magyar olvasónak a nagy műveket, nem veszíti értékét magyarul hangozva az olasz, az angol vagy a francia szó. Ön, s mindazok, akik a széphalmi zászló alatt bátran felsorakoztak a magyar nyelv ügyéért, mind példaképek, mind mesterek, mert az Önök munkája tovább él minden magyar nyelven íródott műben, s minden idegenből magyar nyelvre fordított alkotásban. Olyan nagyon fontos a szó, ezt nem tagadhatom, de nem szűkíthetjük a nyelvújítást pusztán szókincsünk bővítésére. Az a „tisztá nyelv” melyet kemény és nehéz munka árán megteremtettek, a stílusújítás, melyet az ellenzők rosszállása ellenére is elindítottak, hat ki költészetünk egészére. Milyen csodás lett anyanyelvünk, mennyivel könnyebb így a fordító dolga, hogy az antikvitas csodáját, Vergiliust magyar nyelvre lehet fordítani időmértékes verseléssel! Milyen nagy hibát vét az, aki nem veszi figyelembe az eredeti alkotás verselését a fordítás során! Ahogy a jó kertész vigyáz a csemetére az ültetéskor, úgy vigyáz a fordító az eredeti műre. Nem csak a tartalmat ülteti át, szem előtt tartja a prozódíát, a hanglejtést, a hangsúlyt is! A nyelv apró részecskékből épül fel egy nagy egészre, ha sérül a részecske, sérül a nagy egész is. Nem csak a mondanivalót kell megóvni, vigyázni kell a szóra, a morféma, a legkisebb fonémára is. Egy távoli ország, távoli alkotójának idegen művére is nagyon kell vigyázni. Milyen bátorság kellett ahhoz, hogy valakik a saját anyanyelvükhöz hozzá merjenek érni, meg merjék próbálni annak betegségeit és nyavalyáit féltő gonddal kikúrálni, úgy, hogy az elveszett elemeket ők maguk pótolják. Zengem bátorságát Önnek, s mindazoknak, akik akkor mertek, tettek, s szerették annyira ezt a nyelvet és nemzetet, hogy vállalták a csaták, kétkedések sorát. Mindezeket végig gondolva, Ön előtt már sokadszorra fejet hajtva, gondolataim a költészet jövője felé terelődtek.

Hiszem, hogy lesznek még új Babitsok, új Adyok és új Radnótiak a magyar irodalom égiszen, de vajon lesznek-e még új Kazinczyk, kik a magyar nyelv sorsát így a szívükön viseljék? Lesznek-e még modern nyelvújítók, akik mernek majd kertészkedni, ha kell gyomlálni, ha kell ültetni, ha kell, a kártevőktől megvédeni legnagyobb kincsünket: nyelvünket. Ha odafönt

törődnek még e maroknyi nép sorsával, akkor talán még lesznek. Drága Mester! El sem tudom mondani Önnek, milyen sokszor van itt velem szelleme, mikor alkotom, vagy fordítok. Örööm munkáját, emlékét és méltatlanul talán, de viszem tovább szellemét.

Maradok mély tisztelettel igaz híve:

„Radnóti Miklós”

Budapest, 1943. május 26.

Utóirat:

Vallomással kezdtem levelem, s azzal is kell zárnom. Bármily megmunkált, kifejező és gazdag a magyar nyelv, van olyan érzés, mely lakatot tesz a szájra, s megbénítja a tollat forgató kezét. Nagy művet akartam írni, pátosszal teli hangon akartam Fannimat köszönteni. Mikor túlcserdült érzéseimmel alkotni kezdtem, azt hittem ez lesz az a nagy ÓDA, ami az örökkévalóságnak adja át szerelmemet. Annyi szó, annyi hasonlat és metafora futott elém, de most mind olyan kevésnek, olyan hamisnak tűnt. Nem lesz nagy mű, talán csak egy kis tétova óda....

Lippai Vilmos

Méltóságos Kazinczy Ferencz, különös tiszteletű Drága Jó Uram!

Levelem első szava a' köszönet. Köszönet Önnek, amiért a' magyar népet kivezette még kiforratlan nyelvünk kanyargós útvesztőiből, és megteremtette a lehetőséget, hogy mi, jóérzésű magyarok úgy tudjuk kifejezni magunkat anyanyelvünkön, ahogyan azt megérdemeljük. Úgy, hogy méltók legyünk őseinkhez, kortársainkhoz, és méltók legyünk utódainkhoz, a' jövő magyarjaihoz. Hogy a nyelv ne akadály legyen, hanem olyan eszköz, amivel hatni, lenyűgözni, befolyásolni, vagy éppen elvarázsolni tudjuk társainkat. Mert Mester, soha nem felejtjük örökérvényű tanítását, miszerint „Nem lehet ott eszméket tisztogatni, ahol a nyelv az eszméket öszszeszevarja!”

Mester, el sem tudja képzelni, hogy mennyire függünk Öntől, mennyire kapaszkodunk az életművébe, mennyire támaszkodunk a munkájára! Hiszen a kultúra ugyanazt jelenti ma is, mint amit a Mester idejében jelentett. Ugyanazt jelenti nekem, mint amit Önnek jelentett egy széphalmi nyárestén; az írók, költők legértékeseibbel levelezve. Ugyanazt a megnyugvást, megérkezést, lüktetést. A kultúra az a sziget ma is, amely a haragos, folyton folyvást hullámozó tengeren biztos pont. Amely sziget bár már évszázadok óta kitartóan fogadja a menedéket kérő tengerészeket, mégis folyton változik; új fák, bokrok nőnek, ha pedig néha kiszárad egy-egy patak, az eső friss vízzel tölti meg. Hiszen erről szól a kultúra is; a keret adott: a magyar nyelv kifogyhatatlan eszköztár, csak a tartalom változik, újul meg napról napra.

Nekem a kultúra a biztosat jelenti a bizonytalanban, az igazat egy igaztalan világban. Menedék, de egyben út is. Ha túl hangos a világ zaja, mindig ott egy könyv, egy dal, vagy egy festmény, amely kikapcsol vagy lenyűgöz. Ha eltévedek, vagy az erkölcsi iránytűm rossz irányba mutat, mindig akad egy fellapozható vers vagy idézet, gondolat egy példaképtől.

De Mester, aggódom! Mintha a kultúra szigetét körülvevő tenger most még haragosabb, még zavarosabb lenne. Mintha még jobban morajlana, még jobban

hullámozna. Ostromolják nyelvünket, kultúránkat egyfelől azok, akik már az Ön idejében sem voltak érdekeltek a nép szellemének emelésében, akik nem művelni, hanem rombolni akarnak, és akiknek tudatlanságával, tájékozatlanságával fel kell vennünk a harcot, de Mester most nem csak erről van szó! Az emberi agy túl nagyot alkotott, akkorát, amekkorát már nem tud

kordában tartani. Olyan szerkezetet, masinát, gépezetet hozott létre, amely az ember szellemét humorát, minden készségét mesteri fokon műveli, utánozza. Esszéket, verseket, dolgozatokat ír – mindezt pár másodperc alatt –, szinte minden szellemi munkára képes amire én vagy Ön. Mesterséges intelligenciaként hivatkozunk rá, és nagyban meghatározza jelenünket, és egész biztosan jelentős szerepet fog játszani az emberiség jövőjében. Félek Mester, hogy az ember írás iránti vágya, a művészetek felé való nyitottsága, a kultúra iránt érzett szeretete és szomja fogja bántani a mesterséges intelligencia térhódítását. Mit tanácsol méltóságos Mester, mit tegyünk? Én reménykedem, bízom abban, hogy vagyunk még sokan ebben a' hazában, akiknek fontosak egyetemes értékeink, identitásképző alappilléreink; a zene, az irodalom, a festészet, minden, ami magyar művészekről, nekünk, magyaroknak szól. Hogy vagyunk még ebben a hazában, akik fel tudjuk ismerni a különbséget a gép és az emberi elme között. Nemcsak bízom benne, teszek is azért a magam szerény eszközeivel, hogy legyen jövője nyelvünknek és kultúránknak, hogy ne csak egy ország legyen a sok közül, hanem közös hazánk legyen Magyarország, ahol békésen, egymást elfogadva és szeretve tudunk élni, és ahol persze beszéljük, óvjuk, ápoljuk anyanyelvünket.

Méltóságos Kazinczy Ferencz, a magyar nyelv mestere! Bízom benne, hogy valahol olvassa leveletem, egy széphalmi asztalos által készített fa karosszékből, egy pohár borral a kezében, és féltő gondoskodással gondol a jelen művészeire, alkotóira, magyarjaira.

Ajánlom magamat becses barátságába,

örök híve:

Lippai Vilmos

Szabó Panka Nagytiszteletű Drága Jó Uram!

Alázatos tisztelettel és mélységes hódolattal hajtom meg fejemet kegyelmed előtt, s nagy örömmel ragadom meg pennámat, hogy e levelet megírhasam.

Híres Széphalomról, az Ön által megálmodott településről, ahonnan a nyelvújítási mozgalmat is irányította - s ahová 1806-ban vitte a sors - kívánok szózatot intézni drága Nagyuramhoz.

Noha az idők változása, s a századok múlása miatt a világ nagyot fordult, a mai ifjak, mint jómagam is, nem feledik el az Ön maradandó érdemeit, sőt egyenest Széphalomra zárandokolnak, hogy a magyar nyelv szépségét, s gazdagságát méltón ünnepeljék. Azért is érdemes oda kirándulást tenni, akár az osztállyal is, mert az ember ott magától értetődően visszatekint az elmúlt századokra, és látja lelki szemei előtt mindazon eszméket, s gondolatokat, miket kend és nemes kortársai hirdettek.

Képzelve csak el, nagyérdemű Uram, hogy immár a Magyar Nyelv Múzeuma is ott áll, mely a mi korunk embereit a nemes magyar szó tiszteletére, s szeretetére neveli. E múzeumban a magyar nyelvnek története, változása, gyarapodása oly bámulatos formában van elének tárva, hogy még a 21. század ifja is elcsodálkozik, miként alakulhatott ki ily gazdag, s színes nyelvezet. Az ott bemutatott írások, tárgyak, könyvek mind-mind arra buzdítanak bennünket, hogy ne hagyjuk feledésbe merülni azon kincseket, melyeket kegyelmed fáradságos munkával hagyott ránk. E múzeum hódolat a magyar nyelv, s annak művelői előtt, s méltó emléket állít azoknak, kik nyelvünk formálásában részt vettek. Itt megmutattatik a nyelv ékes szépsége, a változások, mik

mindenkor jellemzik a magyar beszédet, s azokat a kísérleteket is méltán bemutatják, melyeket kegyelmed vitt végbe. Különösen kedvesnek találhatik, hogy interaktív formában ismerhetjük meg nyelvünk alakulását, sőt, a régi magyar szókincset is megidézik, miként azt kegyelmed korában használták.

Ilyen módon a tudomány és az élmény egyszerre szolgálja a tanítást, s a diákok számára feledhetetlen élményt nyújt. Széphalom ma is oly csendes, s békés, mintha csak a múlt idők hangjai susognának a lombok között, mintha kendnek szavai szállnának tova a levegőben.

-2-

Nemes Uram!

Minden évben megünnepeltetik az Ön születésének napja, amikor programok várják az odaérkezőket. Amint tudva vagyon, Nagyságod igen kedvelte a virágokat, s egy gyönyörű angolkeretet álmódott meg. Ezen oknál fogva két ifjú az Nagyságod születésének 260. esztendei évfordulóján úgy határozott, hogy Széphalombul csodálatos levendulakertet varázsol, s ennek okáért 260 fő levendulát oszték szét a községben, amit az ott lakók elülteték 130 kerten.

Nagyérdemű Úr!

Ha ma még köztünk járna, bizonyára örömmel tekintene körül e helyen, hisz a nyelv, s annak ápolása továbbra is szívünk ügye marad. Széphalom most is azon nemes célt szolgálja, hogy a magyar ember elgondolkodjék anyanyelvéről, s fellelkesüljön a jövő formálásának szándékában. Bízom benne, hogy ott fenn az égi mezőkön, a csillagok között meglepéssel tekint le, látván, hogy a magyar nyelvért folytatott küzdelme nem veszett kárba.

Kérem, fogadja tőlem e néhány sort tiszteletteljes hódolatom jeléül, s tudja meg, hogy a mai ifjúság, bár más korban él, nem feledti el mindazt, mit Ön értünk tett és az Ön meghatározó szerepét a magyar nyelv történetében.

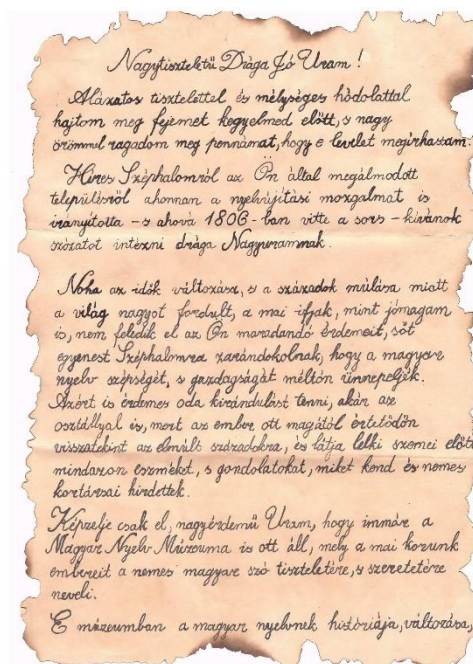
Postscriptum:

Kedvességem jeléül Nagyságod képmásával ékesített, 1990. évben kibocsátott bélyeget rendeztem egy antiquáriustól és azt tapasztám a levélre, mert tudva vagyon, hogy a postamester sem szolgál ingyen.

Legmélyebb tisztelettel:

Szabó Panka

Kisvárd, 2024. esztendejének október havának 5. napja

VakRandi – Könyvajánlók

Jánvári Orsolya

Leiner Laura: Mindig történik valami a Deákban

Kedves Olvasó!

Minden nappal közelebb kerülsz az érettségihez, de egy dolog örök: a saját tudásod. Hogy hogyan fejleszted önmagad, az csak rajtad múlik! Lehet, hogy most azt gondolod, az olvasás hosszú és unalmas, de ha egyszer rátalálsz a saját műfajodra, többé nem akarsz majd letenni a könyveket!

Az én műfajom a romantika, valamint szeretem a gimis történeteket is, hiszen ezeken a témákon nőttem fel, így most szeretném bemutatni Leiner Laura egyik nemrég kiadott könyvét: a *Mindig történik valami a Deákban*-t.

Ha szereted a pörgős, humoros, de mégis elgondolkodtató ifjúsági regényeket, akkor a *Mindig történik valami a Deákban* tökéletes választás lehet a számodra! Leiner Laura legújabb könyve egy olyan középiskolás társaság mindennapjaiba kalauzol el, akik nem félnek szembenézni a tiniélet kihívásaival – legyen szó barátságról, szerelemről, vagy akár egy-egy rejtélyes ügy megoldásáról.

A történet főszereplői, Roni, Mirkó, Benedek és Barbi olyan különböző személyiségek, akik a való életben talán sosem alkotnának egy baráti társaságot. Mégis egy különleges, modern kori nyomozócsapatot alkotnak, amely különféle küldetéseket teljesít. Nem szuperhősök, de éles eszükkel, humorukkal és bátorságukkal minden kihívást próbálnak megoldani. Kezdetben Roni a saját problémáját oldja meg, majd briliáns nyomozásával leleplezi a háromfős csapatot. Az események középpontjában azonban egy kompromittáló fotó megszerzése áll, amely komoly következményekkel járhat, ha rossz kezekbe kerül.

Leiner Laura ezúttal is hozza a tőle megszokott gördülékeny stílust, a humoros és szerethető karaktereket, akikkel könnyű azonosulni. A könyv bemutatja, milyen problémákkal kell szembenézni a gimiben, és hogyan próbálják a szereplők anonim módon megoldani az eléjük gördülő kihívásokat. A szereplők nyelvezete és a történet ritmusa teljesen a Z és Alfa generáció világára épül, ahol a közösségi média és az online tér éppúgy a mindennapok része, mint a gimis hétköznapiak.

Miért ajánlom elolvasni?

- ✓ **Humoros és izgalmas történet** – garantáltan nem fogsz unatkozni!
- ✓ **Hiteles karakterek** – akik a mai fiatalok életéhez igazodnak.
- ✓ **Társadalmi kérdések is felmerülnek** – barátság, kirekesztettség, felelősségvállalás.
- ✓ **Egy kis romantika is megfűszerezi a sztorit** – de nem a klasszikus módon!

Molnár Judit

Annalisa Strada: Két Rózsaszín Csík

Amikor elolvastam a könyv fülszövegét, egyből tudtam, hogy ezt kell választanom. Számomra mindig érdekesnek tűntek az ilyen típusú könyvek, amelyek többségünk számára egy nem mindennapi eseményt ír le, továbbá pedig kíváncsi voltam, hogy milyen üzenetet közvetít az író ilyen kényes témában. Nem csodálom, hogy Andersen-díjat nyert, mivel sikeresen megragadta a történet mondanivalóját. Nekem nagyon tetszett, ahogy Perla, a főszereplő, érett módon kezelte a terhességét, és mindenki, aki segítette, normális és segítőkész módon állt hozzá. Perla családi helyzete is emberibbé tette, ami ugyanúgy hatással volt a történet alakulására. A végkifejlet miatt vált számomra egyik kedvencemmé a könyv, mert nem adott egyenes választ arra, hogy mi is történik majd Perlával és a babával. Ez véleményem szerint remek technika az író részéről, mert nem ad ötleteket a lányoknak arra, hogy mihez kezdjenek ilyen helyzetekben, nem pártolja sem a gyermekvállalást, sem az abortuszt, sem az örökbeadást. Inkább arra ösztönzi őket, hogy beszéljék át a helyzetet a barátaikkal, szüleikkel, orvosukkal, és a lehetőségeket mérlegelve döntsenek a belátásuk szerint. Szóval abszolút szimpatikus íromány számomra és szerintem érdemes minden fiatal lánynak elolvasni.

Szalma Renáta

Laura Zimmermann: A szememet nézd

Az íróról pár szóval: Díjnyertes író és storyteller, első debütáló könyve *'My Eyes Are Up Here'*, amivel megnyerte a Minnesota Book Award-ot is. Young adult könyv, 2020-ban jelent meg, immár további 6 országban elérhető.

Őszintén szólva az elején nekem nem annyira tetszett a könyv, nem volt benne semmi olyan, ami megfogott volna. Nem volt eseménydús, aztán amikor megvilágosult néhány dolog, már végig akartam olvasni. Ez köszönhető annak is, hogy belenéztem az utolsó oldalakba, hogy eldöntsem érdemes-e elolvasnom.

5/3 csillagot adnék neki, hiszen nem teljesen éreztem a saját stílusomnak a könyvet, de mégis ajánlani tudom azoknak, akiket érdekel az iskolai zaklatás, az első szerelem érzése, egy legjobb barát nő, és az az életérzés, amikor kiszabadulunk a saját gondolataink által kreált börtönből. Véleményem szerint minden könyvből tanulunk valamit, mindegyik valami újra világít rá.

A történet főszereplője Greer Walsh, egy 15 éves tinédzser, aki nincs megelégedve a saját testével. Édesanyja egy költözés specialista „ügynök”, aki segíti az emberek beilleszkedését az új városukban. Tyler az idegesítő kamasz kisöcsi, akinek még tanulnia kell a viselkedését. Az apuka, aki igazából csak van a történetben, de nagy port nem kavar. Végül, de nem utolsósorban, a hirtelen érkező Oates család, aki fenekestül felforgatja Greer életét. *A szememet nézd!* egy fájdalmasan őszinte, megkapó és humoros történet - Nyáry Luca lendületes fordításában. A tartalomról írva: Greer, mint már említettem nem elégedett önmagával, s ezért a természetet hibáztatja, kicsit talán irigy is másokra, akiket normális méretű idomokkal áldotta meg a sors. Ezeket az érzéseket azonban nem tudja megvitatni másokkal, mert fél, és borzasztó kínosan is érzi magát. Ezt fokozza a csoporttársai és idegenek gúnyolódása a külsője miatt, ami miatt egy kis saját börtönbe zárkózik, elrejtí testét a külvilág elől. Éles fordulat azonban, hogy a sport menti meg a lány életét, persze képletesen értve.

Ms. Reinhold edző javasolja, hogy csatlakozzon a röplabda csapathoz. A lány kissé bizonytalan és nem is fűlik hozzá a foga, de elmegy a válogatásra, bekerül és önbizalmat szerez a csapattársai által és a sikerélményei miatt egyaránt. A történet körülbelül innen kezd „felgyorsulni”, rájön, hogy bejön neki az újonnan érkezett Jackson Oates srác. Azonban ő még szűken látja a világot és nem veszi észre, hogy az érzéseit viszonyozzák, persze ezt a srác se közvetíti teljesen egyértelműen. El nem felejtve ott a kishúgi, is, akinek keze, mint a szarkáé, de ennek csak a sok költözés az oka, hogy ezt egy kisgyerek nehezen dolgozza fel segítség nélkül. Eleinte nem tudtam hova tenni ezt, de nagyon megszerettem ahogyan az író bemutatta az érzéseit, a sok költözés hatásait és azt, hogy emiatt néha nehéz a beilleszkedés, mert sose tudod, hogy meddig maradsz. Persze a megjelenő mellékszálak is alakítják a történetet, hiszen Maggie a legjobb barát, aki kicsit furcsa világszemlélettel rendelkezik, de közben mégis annyira imádnivaló jószívű és igazságos. Ehhez kapcsolódik a kedvenc jelenetem, amikor rájön, hogy Greer fél beszélni az érzéseiről, ezért ő nyit felé. Ezek után sokkal felszabadultabb az egész könyv. Azonban nagyon hamar befejeződnek a szálak, nekem hiányzik a romantikus kifejtés a történet végén, szókimondó ugyan, de itt mégis elvágja a szálakat.

Balogh Nóra

Várnagy Nanett

Penna – diákalkotások

Horváth László

Álom

Volt egy álmom,
melyben virág voltam a réten.
És ő sütött le reám,
nap képében.

Volt egy álmom,
hol levél voltam.
Ő pedig a tavaszi szél,
simogatott szelíden.

Volt egy álmom,
miben hal voltam.
S ő volt a folyó,
mely nélkül nem éltem.

Mindig felettem állt ő,
hozzá nem érhettem!
De élni nélküle,
nem reméltem.

Most ülök a széken,
nem látom már a képet,
szívem sorvad!
És látom, általa élet az élet.

De éjjel még ha álmodom,
majd ülünk a réten,
És elmerülünk
egymás szemének tengerében.

Jónás Jázmin Zoé

Vonzás törvénye

Kimondhatatlan a vágy melyet iránta(d) érzek

Legbelül régóta csak vérzek

Miattad csodálatos az élet

Mosolyod mélyen belém vésted.

Vajon két szív egymásra lelhet végleg,
és szerethetik igazán egymást tényleg?

Szemeid pillantása szívemet melengeti

Ezt neked szívesen beengedi

Próbálja féltve elrejteni

Fél magától, hogy mindezt leleplezi

De mégsem akarja elengedni

Érzi Ő nem csak beszennyezi

Őt már tudja, hogy igazán szeretheti.

Érintésed oly bizsergető

Kiejtett szavaid melengetők

Lelked bátran szerethető

Tetted nem felehető

Ez nehezen kezelhető

Ettől lettem sebezhető

Életemben ez új emelkedő

Ez igazán érezhető.

Kalapos Eszter

Vége

A mai történet a szerelemről és annak megszűnéséről szól. A szereplők Izabella és Ince, az iskola legszebb, legszerelmesebb párja. Mindig egymás mellett voltak, ha egyiküket megláttad valahol, biztos lehettél benne, hogy a másik is a közelben tartózkodik. Na, de kezdjük az elejéről.

Mikor középiskolás lettem, sosem gondoltam volna, hogy ilyen embereket ismerhetek meg. Különböző arcok, személyiségek, tehetségek. Nem tartom magamat szociális embernek, de elég hamar be tudtam illeszkedni. Már az iskola első napján kitűnt a tömegből „az iskola párja”: Izabella és Ince. Akárhol jártak, szinte megváltozott a levegő színe, mintha a rózsaszín köd szemmel látható lenne. Szerencsémre én és Izabella egy rajzsakkörre jártunk, és elég hamar legjobb barátnőkké váltunk. Megtisztelő volt ez számomra, hiszen elmondások szerint Izabellának nem volt egy közeli barátja se, mióta az előző legjobb barátnője rejtélyes módon eltűnt. Sok időt töltöttem a párral: velük ebédeltem, sétáltam, órákra kísértem őket, sőt hétvégénként én és Izabella valamelyikünk házában lógtunk (mint kiderült, ugyanabban az utcában lakunk) és beszélgettünk mindenről, ami érdekelt minket. Ince viszont kicsit sem értékelte a jelenléteimet. Sohasem történt még olyan, hogy külön legyenek akárcsak egy napig. Én voltam a változás számukra. Sokan mondták, hogy pozitív hatással vagyok rájuk, hiszen nem lehetnek mindig mindenhol együtt.

Az egyik decemberi napon, mikor Izabellához értem, láttam, hogy valami nyomja a lelkét. Zöld szeme alatt elfolyt szempilláspirál és sminkfolt maszatok látszottak, amelyeket egyből próbált eltüntetni, mikor beléptem a szobába. Festett platina haja gubancokban állt. Sápadtan, tehetetlenül pillantott rám, mint aki fel sem ismert. Odaszaladtam hozzá és átöleltem. Nyugtató szavakat mondogattam neki újra és újra. 10 perc után szívverése megnyugodott és elkezdett beszélni. Elmesélte nekem, hogy pár éve minden nap, mikor Incével van, a szeme sarkában megjelenik egy fekete alak. Minden percben figyeli őket és lágy szavakat suttog, aminek többsége kivehetetlen. Egyetlen szót ért meg belőle: „vége”. Izabella azt is elmesélte, hogy mióta a lényt látja, érzelmei halványodnak Ince iránt, de nem mer véget vetni a kapcsolatnak. Tudja, hogy Ince nem bántaná, de egyszerűen megrémíti a gondolat, miszerint mindenek „vége”: a sikerének, a hírnevének, a szerelmének. Mondandója végén megállt és kérdőn rám nézett, tekintete segítségért kiáltott. Átgondoltam, amit mondott, és őszintén feleltem neki: meg kell beszélnie és be kell fejeznie Incével a kapcsolatát. Lassan elmosolyodott és bólintott. Náluk töltöttem az éjszakát. Ince és Izabella a következő három hónapot együtt töltötték. Láttam, hogy a barátnőm egyre feszültebb és elnyomják a gondolatai. Minden erőmet a segítségére fordítottam, de úgy tűnt, hogy ebből csak ő tudja magát kihúzni.

Egy áprilisi éjszakán kopogást hallottam az ablakomon. Izabella mosolygott rám a másik oldalról, egyből beengedtem (megszokott volt köztünk az ilyen késői átjárás, szóval nem furcsálltam). Bemászott az ablakon, óvatosan lépkedett, mintha figyelve lenne minden lépése. A kezei a háta mögött voltak. Felnézett a földről és ezt mondta:

- Megtettem – mondta boldogan. Hallottam, hogy valami a földre cseppen, de nem tudtam levenni a szemem a mosolyáról, ami egyre nagyobb lett. Nem pislogott. Nem moccant. Kezeit lassan és nyugodtan a szeme elé emelte. Vörös volt az egész karja. Vértörős.
- Izabella. Mit tettél? – kérdeztem pánikolva.
- Vége. Mindennek vége. Ince halott és vele együtt a démon is – egy könnycsepp

folyt le az arcán, de az arckifejezése nem moccan.

Zakatolt az agyam. Az első gondolatom az volt, hogy segítek neki. Remegő kezekkel megragadtam a karját és a fürdőszobába rángattam. Elkezdtem lemosni a kezéről a vért. Nem mertem felnézni. A szívverésemet a fülemben hallottam mikor Izabella megtörte a csendet:

– Eszter!

– Igen? – próbáltam nyugodtnak tűnni.

– Neked tetszik Miksa, igaz? Igazán kedves fiú. Elhívhatnád randizni – úgy

hangzott, mintha próbálna enyhíteni a hangulaton. Kezdett megnyugodni a szívem is.

– Úgy gondolod? – mosolyodtam el az abszurd szituáción.

– Igen. Majd szólok, ha itt az ideje „véget” vetni. Ne aggódj én mindig itt leszek!

A hangja egyre torzabb lett. Felnéztem a tükörbe. Izabellának semmi nyoma nem volt. A helyén egy fekete, ködszerű alak állt vörös szemekkel és ijesztően nagy mosollyal.

Koi Anna Laura **A gyermekkor végén**

A tavasz első napsugaraival táncolnak vidáman Emma meggyötört, fáradt arcán. Reggeli madárcsicsergés váltja kikapcsolt ébresztőjét, mely máskor zene lenne füleinek, most azonban idegesítő ricsajként hat rá. Feje fáj, szinte felrobban, szeme alatt pedig égető érzést tapasztal, biztos benne, hogy piros árnyalatban is pompázik arcának azon része. Lassan feltápáskodik ágyából, és csoszogva halad szobája másik végébe, az asztalhoz.

A tükörbe nézve elborzad saját magát látva. Derékig érő gesztenyebarna haját elfeküdte, így az szerteszét áll, arcán felfedezi tegnapi sminkjének nyomait, gondolata is bebizonyosodott, miszerint íriszei alatt piros nyomokat fog találni. Sőt, párnahuzatának varratát szintén végig tudja követni járomcsontja mentén. Ezek mind kialvatlanságának jelei, amivel ő is tisztában van. Felveszi az asztalról sminklemosóját, majd miután átáztat vele néhány vattakorongot, letisztítja bőréről tegnapi alkotását. Mikor ezzel kész van, neki kezd aznapi sminkjének. Alapozó, korrektor, púder, tulajdonképpen minden, ami ma egy tinédzser lány arcán megtalálható, azzal a különbséggel, hogy szép mandula alakú szemeit fekete, vastag tusvonallal húzza körbe és emeli ki. Haját átfésüli párszor, végül lófarokba köti. Következő célpontja ruhásszekrénye, mely előtt semleges arckifejezéssel áll meg, tekintetét ruhatárának ajándékozva szemöldökét azonban felvonja, hisz gondolkodóba esik a ruhák típusaiból válogatva, bár tudja, hogy úgymint egy fekete pulóver és bő nadrág mellett dönt.

Kioson szobájából át a konyhába, ahol összedob édesapjának és testvérének egy gyors rántottát reggeli gyanánt. Nem szeret főzni, egyáltalán semmi konyhai munkát nem szeret, mégis muszáj megcsinálnia, ha nem szeretné Lucas-t apjával együtt éhgyomorral elengedni otthonról. Szó sincs arról, hogy édesanyja ne tudna főzni, csupán jelenleg nem tartózkodik a házban. Tegnap este Barbara telefont kapott Emma nagybátyjának feleségétől, hogy a férfi ismételten ittasan ment haza, így Barbara azonnal szaladt is öccséhez és annak családjához. Ezen pedig apukája felháborodott, emiatt a két szülő vitába kezdett, mi tagadás nem először. Ennek ellenére anyukája a nagybátyjáéknál töltötte az estét. Gondolataiból a kávéfőző hangja ébreszti fel, ahogyan sípolva fűjja ki magából a gőzt, jelezve: az ital elkészült. Kiönt magának és apjának is csészékbe a gőzölgő koffeinbombából. Sajátját le is gurítja gyorsan egy fájdalomcsillapítóval egyetemben, hogy az ne zavarja egésznap. Táskáját felkapva elindul a

buszmegálló irányába. Fülét jóval a jármű érkezése előtt behelyezi fülébe, majd telefonjára csatlakoztatva indít el egy random lejátszási listát, mert nem jut eszébe zene, amit szívesen hallgatna.

A busz nemsokára meg is érkezik elé. Felszáll, bérletét a sofőr felé mutatva halad tovább a leghátsó ülésekig. Helyet foglal az ablak mellett, táskáját felrakja maga mellé és bámul ki az ablakon. Kint nem lát mást csak munkába, estleg iskolába rohanó embereket, nyüzsgő autókat, amikből néha-néha egy kiabáló egyén fejezi ki nem tetszését a forgalom felé. Ilyenkor halvány mosoly húzódik ajkaira, ahogy a számára szórakoztatónak ható jeleneteket nézi kívülállóként. Nem is figyel a fülében szóló zenére, amíg meg nem hall egy ismerős, kellemes dallamot. A békés zongorajáték hatására lehunyja szemeit, csak a megnyugtató dalra koncentrálna. Ruth B. Dandelions című zenéje szép emlékeket idéz fel benne. Látja maga előtt, amint a rét közepén ül egy pokrócon, körülötte családjával. Édesapja gitáron játszik, miközben ezt a zenét éneklé édesanyjára nézve. Mellkasa megtelik levegővel, boldogság járja át egész testét. Öccsével vidáman nézik szüleik ragyogó mosolyát. Varázslatos érzések terjednek szét benne az emlékkép nyomán, aztán ez a kép széttörik előtte, mintha soha nem is lett volna. Nem látja többé a boldog házaspárt, csupán két idegen embert egymással szemben, akik teljesen közömbösek a másoknak. Szemei kipattannak, villámsebességgel nyúl telefonjáért és tekeri át a zenét, ugyan már egyáltalán nem figyel a fülesből áradó hangokra. Elméje egyedül szülein jár. Magának sem szeretné bevallani azt, amit lát és észlel, hisz tudja jól, hogy szüleinek egy ideje nem olyan a kapcsolata, mint néhány évvel ezelőtt. Elhidegültek egymástól. Anyja szabadideje nagyrésztében öccse családját próbálja rendbe hozni, és ész nélkül verné annak fejébe, hogy tegye le az alkoholt. Apja is ritkán jár haza napközben, mindig estére érkezik meg, a munkára fogva késői hazaérkezéseit. Luk, ugyan még csak általános iskolás, szintén megkérdőjelezi, szüleik viselkedését, igaz ezt még nővérének sem merte elmondta. Emma érzi, hogy valami gond van kettejük között, de nincs tisztában azzal, mi lehet az. Felkapja fejét, mikor meghallja az ajtó jellegzetes puffanó hangját, ezzel kibillenve gondolatai tengeréből, melyek egyre nagyobb és veszélyesebb hullámokat csaptak, ahogy mélyebbre merészkedett bennük.

Sietve száll le a buszról, egyenesen az iskola felé véve az irányt, ahol két legjobb barátnője várja. Sarah-t általános iskolás kora óta ismeri, azóta is jóban vannak, Emily pedig anyai oldalról unokatestvére, együtt nőttek fel, ezért természetes, hogy kialakult köztük egy szoros kapcsolat. Eléjük érve öleléssel köszönti a két lányt, majd elindulnak – társaik szerint – a börtönhöz hasonló épületbe. Emma és két barátnője művészeti osztályba járnak, immár második éve, így lassan nagykorúnak mondhatják magukat, hisz jelenleg tizenhetedik életévükben járnak. Az intézmény zajos folyosóján át ballagnak a szekrényekig. Sarah és Emily elmélyedve beszélgetnek mindenről, ami csak eszükbe jut, a külvilággal nem is törődve, míg Emma csendben hallgatja őket. Nem bánja, hogy hármójuk közül ő tölti be a hallgatóság szerepét, ezzel pedig barátnői is tisztában vannak, bár néha megpróbálják bevonni a beszélgetésbe. Szekrényeikhez érkezve mindannyian kinyitják azt, és előveszik vázlatfüzetüket. Emma még mindig pakol, amikor Sarah felé fordul

– Em! - szólítja meg barátnőjét.

– Igen? - Emma szekrényéből ki se nézve válaszol.

– Este lesz egy buli James-nél. Nem jössz el? - félve teszi fel a kérdést, mivel tudja, hogy nem szokott ilyen helyekre járni.

– Tudod mi a válaszom, Sarah... - a lány már meg sem lepődik a lány válaszára, de azért tovább próbálkozik.

– Na, légy szíves! Emily is jön. Igaz? - néz kiskutya szemekkel az említettre.

– Szó sem lehet róla! – ellenkezik, ugyanis ő sem jár bulikba.

Unokatestvéréhez hasonlóan, Emily sem szereti az olyan helyeket, ahol nagy tömeg és nyüzsgés van.

– Ne már! Olyan ünneprontók vagytok! – lebiggyeszti alsó ajkát, és úgy néz a két lányra Sarah.

– Ah! Jó, meglátom még. - Emma szemforgatva néz duzzogó osztálytársára.

– Ez az! Emily? - néz másik barátnőjére Sarah.

– Ugyanaz a véleményem, mint eddig. - válaszol semleges arckifejezéssel.

Emma végig néz két barátnőjén, és hálát ad az égnek, hogy a sors őket adta neki, mint támaszt a nehéz időkre, vagy megnyugvást stresszel teli lelkének, nem utolsó sorban, mint szórakozást egy monoton nap után. Elképzelni sem tudja, hol lenne most Emily nyugtató szavai és Sarah bolondos személyisége nélkül. Mosoly terül szét arcán ezekre gondolva.

– Em! Becsengettek, jössz? - Sarah hangjára lesz figyelmes legközelebb.

– Mi? Ja, igen. - azzal elindul egyenesen a termük felé.

A mai nap különösen sokszor ragad gondolatai között, és ezzel ő is tisztában van. Tudja, hogy nem lenne szabad ennyi mindent túlgondolnia, esetleg elemeznie, mégsem tud ellene sokat tenni, ha gondolatai elterelődnek. Most azonban megfogadta, hogy már csakis az órákra fog figyelni, és nem enged gondolatainak többet. Terve be is vált egészen az ötödik, egyben utolsó órájáig. Péntek lévén nem tart olyan sokáig a tanítás, mint a hét többi napján.

– Rendben gyerekek, házi feladat a hétvégére, hogy lerajzoljátok az egyik kedvenc emléketeket. Ez lehet akár egy nyaralás, akár csak egy könyv, ami tetszett nektek. A lényeg, hogy hétfőre legyetek kész vele! – azzal el is hagyta a termet Mrs. Roy, az osztály rajztanára. A tanárnő szavait hallva, Emmának eszébe jutott a buszon látott emlékkép. Halvány mosoly jelent meg arcán, ahogy felevenítette a mesébe illő képet maga előtt, ám ez a mosoly le is hervadt arcáról, amint bevillant neki az utána feltűnő idegen páros. Vajon tényleg ennyire eltávolodtak egymástól a szülei? Nem is tudja, mikor látta őket utoljára kettesben, amikor magukra, a kapcsolatukra szánják szabad idejüket. Vállaira úgy érzi, nehéz súly nehezedik, tüdejét pedig mintha valami összenyomni készülne, levegőért kapkod. Ő sem tudja miért, de mintha pánik lenne úrrá rajta. Szemeivel az előtte lévő táblára fókuszál, mellkasa gyorsan süllyed és emelkedik, ujjaival az asztal szélébe markol a hirtelen rátörő szédülés miatt.

– Emma! Úr Isten, jól vagy? – Emily szalad oda hozzá, aggódó tekintettel néz unokatestvérére, akin látja, hogy nincs jól, viszont fogalma sincs, mi baja lehet. Nagy nehezen felállítja Emmát a székből, és elvezeti a mosdóig, ahol a csaphoz érve hideg vizet fröcsköl a lány arcára. Mikor úgy látja, kezd magához térni, lassan elengedi és szembe fordítja magával.

– Em, jól vagy? – szeme kételyekkel van tele, még azután is, hogy Emma bólintással válaszol kérdésére.

– Rendben. Gyere, hazakísérlek! – belekarolt a másikba, így indultak el a kijárat felé. Nem jutottak sokáig, mert egy feléjük száguldó Sarah állta útjukat az ajtó előtt.

– Istenem! Emma! Jól vagy? - fogta meg vállainál a lányt Sarah.

– Igen. Már jól vagyok. Nem tudom mi ütött belém. Bocsánat, amiért aggódnodok kellett. – szabadkozik Emma barátnőire nézve.

– Megzakkantál? Örülünk, hogy jól vagy és nincs semmi komolyabb. Gondolom, így már szóba sem jöhet a buli - néz a mondat végére csalódottan Emmara Sarah.

– Nem hiszem. Ugye nem gond? – Emma bocsánatkérő tekintettel figyel a másikat.

– Nem, dehogyis. A lényeg, hogy jól legyél! – Sarah megöleli Emma-t, aztán el is köszön a két lánytól.

Továbbra is csak állnak az ajtóban, Emily az, aki belekarol unokatesójába, és elindul kifelé az épületből. A hazatartó utat általában gyalog teszik meg, ugyanis a távolság nem olyam egetrengetően nagy otthonukig. Az út elején csendesen sétálnak egymás mellett, aztán Emily töri meg ezt.

– Mondd! Mi volt a baj? – fordul kérdően Emma felé.

– Mármit? – Néz értetlenül Emma.

– A suliban... Nemrég... - világosítja fel rokonát.

– Őszintén? Nem tudom! – néz elgondolkodva a távolba.

– Rendben. – sóhajt egyet Emily. – Azért legközelebb ne ismételd meg! Rám hoztad a szívbját.

– Megbeszéltük. – mosolyog a másikra Em, ezt viszont Emily nem viszonozza. Most rajta a sor, hogy aggódva nézzen a másikra. – Minden rendben? – kérdezi, bár ő is tudja, hogy mi lesz a válasz.

– Gondolom, tudod mi történt tegnap? Barbara néni nálunk aludt, biztosan mesélt. – hangja halk, mégis határozott.

– Igazából délután óta nem láttam anyát, de tudom miért. – néz szomorúan Emily szemébe.

– Eddig, ha részegen hazajött lefeküdt és reggelig fel sem kelt. Tegnap azonban kötekedett anyával és a telefonját is széttrökte. – meséli halkan. Nem szeretné, hogy bárki is meghallja.

– Mily, én annyira sajnálom! – öleli meg Emily-t.

– Ugyan, te nem tehetsz semmiről. Mindenért az a hülye alkohol a hibás! – bámul idegesen maga elé.

Ezután némán ballagnak, míg Emmaékhoz nem érnek. Ott a két lány elköszön egymástól és Emma a házba veszi az irányt. Bent lehúzza fekete, tüsis bakancsát, köszön a konyhában dolgozó anyjának, majd szobája felé indul. Ajtaja bezárul mögötte, ő pedig bedugja fülesét, leül íróasztalához, és nekikezd aznap kapott feladatainak, hogy kevesebb dolga legyen hétvégén. Elgondolkodik Mrs. Roy szavain, ránéz az előtte terülő üres lapra, megfogja ceruzáját és határozott mozdulatokkal kezd bele legszebb emléke ábrázolásának. Először a fűvet, a virágokat és a fákat rajzolja meg. Sok figyelmet szentel ezeknek, hisz varázslatos környezet vette őket körbe akkor. Minden egyes vonalat óriási beleéléssel rajzol, egyáltalán nem gondolkodik, vonalait ösztönből húzza és veti papírra. Úgy tűnik, semmi nem tudja kizökkenteni ebből az állapotból. Ekkor viszont kiabálás üti meg fülét, így teljesen elveszti a figyelmét a rajzáról. Egy virág szárát túl is húzza, ezzel elrontva annak körvonalát. Ez azonban nem tudja jelenleg érdekelni, ahogy meghallja édesanyja indulatos hangját.

– Hol voltál? – tudja, hogy anyja kérdését apjához intézi.

– Dolgoztam! – apukája rideg hangjától még őt is kirázza a hideg.

– Ne hazudj, Daniel! Jack hívott, hogy nem mentél be ma dolgozni! – anyja hangja egyre hangosabb. – Nem kérdezem még egyszer! Hol voltál? Sőt, tudod mit? Inkább azt kérdezem kivel? – a nő hangja már inkább kétségbeesett.

– Tessék? Hogy mersz ilyet feltételezni rólam, Barbara? – a férfi hangszíne is emelkedik. – Én dolgozom, veled ellentétben. Te mit csinálsz? Állandóan az öcséd után takarítás! Elegem van ebből! Minden nap a gép előtt görnyedek, hogy letegyek valamit az asztalra, te pedig egy másik családot próbálsz helyre tenni! Emma igyekszik feljebb venni a hangerőt fülesén, csakhogy apja hangját azon keresztül se hallja. Itt telt be nála a hócipő. Fejét előnti a düh, és nem tud másra gondolni, csak arra, hogy szabadulni akar ebből a házból, mert úgy érzi, a feszültség, ami körbe veszi, mindjárt megfojtja. Ismerős pánik tör rá, a mai nap már másodjára. Gyorsan kap telefonja után, - a kintről hallatszó ajtócsapódással már nem is törődve - ír Sarah-nak:

Washington Street 47.
Mégis jössz?

Mindjárt ott vagyok!

Oksi

Szekrényéhez szalad, amiből kikap egy farmert és egy V kivágású hosszú újjút. Felkapkodja magára a ruhákat, aztán az ablakhoz lép, amit ügyesen felnyit. Füle sípolni kezd, mellkasát szorítva érzi, mégis kimászik a tetőre, hogy onnan leugorva futásnak eredjen. A helyszínig meg sem áll, az ajtónál is lihegve köszön a házigazdának. A házba belépve tátott szájjal néz körbe. Soha nem volt még buliban, és nem is tervezett elmenni egybe sem, főleg nem engedély nélkül, hirtelen felindulásból. Az első dolog, amit észlel a hangos zene, aztán az arra táncoló embertömeg. Csupa korabeli fiatal élvezi az estét, ő viszont nem tudja így elképzelni magát. Ahogy ittasan, mámorban úszva dobálja testét, szinte rémálomnak felel meg fejében ez a kép. Elindult a tömeg felé, a nappalinak tűnő szoba közepére, ám ez nehéz feladatnak bizonyult, mivel minden második ember valamivel megkínálta, – legyen az alkohol vagy bármi más – vagy táncra invitálta. A részeg ember akaratos. Ezt az állítást többen is bebizonyították számára, mikor elutasította az előbb említettek közül bármelyiket is. Nehezen, de kiszabadult az őt fogva tartók közül, és elindult, hogy megkeresse Sarah-t. Egy ideje kóválygott már, azonban sehol sem találta a lányt. Gyomra összeszűkül, amikor megérezte ott tartózkodása alatt először a dohány szagát. Oldalra fordította fejét, amerről a bűzt érezte és látta, hogy többen is dohányoznak mellette. Émelyegve lépett a konyhának tippelt helyiségbe. A pult egyik végében egy szerelmespár csókolózott, melynek látványától elundorodott, és grimaszba torzult arca. Mellettük ellenben műanyagpoharak voltak felsorakoztatva, ki tudja milyen alkohollal bennük. Emma ennek ellenére felemelt egyet és gondolkodás nélkül lehúzta annak tartalmát. Ő maga sem tudja miért tette ezt, mi vezényelte, hogy ezt cselekedje. Le akarja nyugtatni magát, az ital pedig biztos segít ebben. Ezzel szemben, ahogy megérzi a maró érzést a torkában, azt kívánja, bár ne jött volna el. Sebesen szalad a csaphoz, hogy megöntse poharát, majd nagy kortyokban kezdi inni a hűsítő vizet. Könnyeit visszanyelve lép ki a konyhából, egyenesen a kijárat felé. Telefonját előveszi farzsebéből és sietősen gépelni kezd:

Emily! Segíts! Eljöttem a buliba, de nagyon megbántam!

**Semmi baj Em. Nyugodj meg!
Barbara néni téged keres mindenhol. Megyünk érted! Írd le a címet!**

Washington Street 47.

Visszarakja zsebébe telefonját, megáll a ház előtt és vár. Könnyeit eddig bírta visszatartani, mint a záporosó folynak végig arcán a sós cseppek. Mellkasa és torka szűrni kezd, ő pedig sírásban tör ki. Fényszóró fényre lesz figyelmes és kocsimotor zúgására. Fejét felemeli, bár tudja, hogy nem Emilyék azok, hiszen most tette le a telefont. Az autó nemsokkal mellette, az egyik szemben lévő háznál parkol le. Ahogy jobban megnézi a járművet, ismerős részeket fedez fel rajta. Az utcalámpáknak köszönhetően szinte tökéletesen látja még a túloldalon történő dolgokat is, így teljesen meglepődik, mikor meglátja apját kiszállni a kocsiból. A remény sugara fellobban szemeiben, arra gondolva, hogy apja érte jött, és hazaviszi, ahol minden rendben lesz. Ez az álomkép viszont akkor törik ripityára benne, amikor egy szőke, vékony testalkatú nő száll ki a másik oldalról, aki ezután a férfihoz lépett, és szájon csókolta őt. Emma jóformán hallotta, amint szíve száz darabra hullik szét. Halk sírását hangos zokogás váltja fel, levegőért kapkod, mert úgy érzi, mindjárt megfullad a légszomjtól. Semmi más nem járt a fejében, csak az, hogy most ment tönkre végérvényesen a régi élete, s a gondtalan gyermekéveknek ezennel vége...

Koi Anna Laura „Egy nő több, mint csak asszony” – Szendrey Júlia

A nők szerepvállalása a társadalomban, gazdaságban, politikában, akár a művészetben, a női egyenjogúság kivívása, esetleg túlhangsúlyozása mindmáig foglalkoztatja a haladó kultúrák gondolkodóit. A történelmi korokban talán könnyebb volt ezen gondolkodni, ha kellett egyáltalán, hiszen társadalmi szabályok, megkövesedett normák százai határozták meg, hol és hogyan kell egy nőnek szerepet vállalnia. A gyermekszülés, gyermeknevelés, háztartás és a férj igényeinek kiszolgálása bőséges feladatot adott a korábbi századok asszonyai számára, a férfi-társadalom megítélése szerint nem is igazán volt keresnivalójuk más szerepekben. A férfiak védelmében elmondhatjuk, hogy feltehetően nagyon sok nő meg is elégedett ennyivel, ezekben megtalálta a teljes életet és boldogságot. Szinte minden kornak megvoltak azonban a lázadó asszonyai, leányai, akik többre tartották magukat, többet vártak el önmaguktól és az élettől is.

A hősiesség jelképeként ismerjük még ma is a középkor óta legendaként emlegetett lotaringiai parasztlányt, Jeanne d’Arc-ot, aki korát ugyan megbotránkoztatta, de később szentté avatták. Nemzeti hősként tekintünk Zrínyi Ilonára, II. Rákóczi Ferenc édesanyjára, aki férfiakat megszégyenítő bátorsággal védte Munkács várát. A későbbi korok nagy női alakjai közül említhetjük Elizabeth Blackwell-t, az első női orvost a világon, aki később nők számára orvosi egyetemet hozott létre, vagy hazai követőjét: Hugonnai Vilmát, aki az első magyar női orvos volt. Számítatlan név kíváncskodna még ide, hősnőkre, akiknek nem csak saját korukkal, gyakran legközelebbi szeretteikkel, barátaikkal is meg kellett vívniuk csatáikat, pusztán azért, hogy

megvalósíthassák álmaikat, olyan szerepekben próbálják meg magukat, mely a kor társadalmában nem a nők számára volt kitalálva. Ezeket a nőket, asszonyokat gyakran megbélyegezte, akár gúnyolta saját koruk, olyannyira, hogy számos esetben ezek a stigmák az utókorra hagyott emlékükbé is beszűrődtek. Ilyen, sokszor tévesen megítélt, sokak által saját korában, s akár most is vitatott, de elismert nagy nőalakunk Szendrey Júlia.

Szendrey Júlia nevét aligha van olyan magyar ember, aki ne ismerné, hiszen már gyermekkorunkban hallunk róla az általános iskolában, megtanuljuk, megjegyezzük e nevet, mint Petőfi Sándor feleségét. Hogy valójában ki is volt ő, az sajnos csak nagyon keveseket érdekel. Megragadt, szinte beleragadt a Petőfi-kultusz fényébe, mely vitathatatlanul megmutatta, beragyogta őt is, de pusztán csak egy szeletet az életéből, a valódi Júliából. Korának tévképzetei, torzult megítélései a szivarozó, rövidhajú, lázadó, különc módon öltözködő nőről ma is meghatározzák a róla alkotott képet. Szinte gyermekkorától, fiatakorától többféle szerepnek, elvárásnak kellett megfelelni, volt, amit ő választott a maga számára, de nem tudott benne kiteljesedni, s volt, amit a környezete, sorsa alakulása ruházott rá, melyeknek szintén igyekezett megfelelni. Talán ez a sokféle és különböző elvárás teremti meg benne azt a lázadó lelket, azt különbözőni vágyó szellemet, melyet később megtör benne az élet, a halál, az ellenség és a jó barát. Belső vívódásairól, próbatételeiről ránk maradt naplójából, leveleiből, illetve Petőfi, Arany, Gyulai és más kortársak leveleiből is képet kaphatunk. A Petőfi-kutatók nagytöbbsége szintén foglalkozik életével, az ő munkájukat is érdemes tanulmányoznunk, ha teljes képet szeretnénk Petőfi Sándor feleségéről kapni. Gyimesi Emese 2009 óta kutatja Szendrey Júlia életét, tanulmányában, blogjában számtalan érdekességre lelhetünk, Szendrey teljes életútját igyekszik elének tární objektív módon, mégis nagyon olvasmányosan.

Szendrey Júlia 1828. december 29-én született Keszthelyen, Szendrey Ignác és Gálovics Anna első gyermekeként. Két testvére született: Gyula, akiről igen keveset említ az irodalomtörténetírás, valamint Mária, akinek több feljegyzés szerint is Júlia szinte a második édesanyja volt. Mária később Gyulai Pál felesége lett, így tulajdonképpen mindkét Szendrey-lány a kor egy-egy neves irodalmárának nyújtotta a kezét. Nem véletlen, hogy a költőtársak közül a legtöbb, legkedvesebb és szeretetteljesebb emléket Gyulai hagyta az utókorra Júliáról.

Júlia nevéhez és családja rangjához illően 1838-tól 1840-ig a Mezőberényben található Wenckheim-kastélyban működő leánynevelőben, majd Pesten a Tanczer-Lejtej-féle leánynevelő intézetben tanult. Később visszatért Mezőberénybe, és tanulmányait a Celestim-kastélyban fejezte be. Pesti tanulmányai idején ismerkedett meg legjobb barátnőjével Térey Máriával, kivel leveleiben legtitkosabb gondolatait is megosztotta. A kor minden elvárásának megfelelő úrileány vált belőle: kitűnően beszélt franciául, németül, húgával együtt remekül zongorázott és táncolt. Széleskörű művészeti, irodalmi és történelmi ismereteket szerzett. Már fiatakorában intelligens, művelt nő hírében állt, méltó beszélgetőtársa volt a kor bármelyik művelt nemes ifjának, művészenek.

1844 fordulatot hozott a Szendrey család életében, édesapjuk elvállalta a Károlyi család erdői birtokának gazdatiszti megbízatását, így az egész család Erdődre költözött. Az időközben eladósorba került Júlia számára szülei már szorgosan keresgéltek a szoba jöhető férjjelölteket, természetesen rangban és módon is megfelelőt. 1846 szeptemberében a nagykárolyi megyebál tartotta izgalomban a környék ifjú úrihölgyeit, ide készült Szendrey Júlia is barátnőjével, Térey Máriával. Mária ekkor éppen szerelmi bánattal küzd, de lelkesen várja a bál estjét, hiszen a szóbeszéd szerint a kor ifjú titánja, a már hírnevet szerzett költő, Petőfi Sándor is jelen lesz az eseményen. Mária rajong Petőfi verseiért, de barátnője, Júlia nem osztja lelkesedését. Barátságukra ez fent maradt leveleik és naplóbejegyzések alapján is jellemző volt, mély kapcsolatuk ellenére nagyon sok dologban tért el ízlésük gondolkodásuk. Szendrey egy kicsit irigykedik Téreyre amiatt, hogy a másik lány már megtapasztalta a szerelem édes, majd kesernyés érzését,

az ő életében viszont még nem volt olyan ifjú, aki iránt hasonló érzett volna. A Petőfi-rajongással sem tud azonosulni, ő a költő verseit értékeli ugyan, de számára nincs átütő erejük, mondanivalójuk. 1846. szeptember 8-án Nagykárolyban, így találkozik a két idegen ember, a 23 éves Petőfi Sándor, aki ekkor már jócskán kitűnt az ismeretlenség homályából, valamint a 17 éves Szendrey Júlia, aki már ekkor megosztotta az őt ismerők véleményét. A költő részéről biztosan szerelem volt az első látásra, legalábbis ezt olvashatjuk a IV. Úti levélben. „Amott a fogadóval átellenben a kert és benne a fák, melyek alatt először láttam őt, ... szept. 8-kán, délutáni 6 és 7 óra között. Ez időtől számítom életemet, a világ létét...”

Megismerkedésüket rövid udvarlás követte ugyan, de még levelet is alig válthattak egymással a fiatalok, hiszen Júlia apja, Szendrey Ignác egyáltalán nem támogatta ezt a kapcsolatot. Lányát már Uray Endre szolgabírónak szánta, és ő Petőfiben nem a hírnévfélre törekvő üstököst, hanem a vagyontalan, jövőtlen költőt látta. Júlia lázadó személyisége itt is megmutatja magát, szembeszegül apja akarataival, engedelmességet és kötelességet félredobva közel egy éven át kitart a költő mellett. Végül az apai gondolkodást, ha nem is a szívet, megváltoztatja ez a kitartás, belátja, hogy nem tud a szerelmesek közé állni, így inkább fejet hajt házassági szándékuk előtt. A házasságkötésig terjedő időszakban Júlia nem tud a boldog kedves szerepnek sem megfelelni, hiszen ebben az egy évben nagyon sok akadály, rossz hír és álhír kényszeríti arra, hogy ne a korban kívánatos passzív szereplője maradjon a kapcsolatnak, hanem küzdelem és ragaszkodás árán megtartsa férjjelöltjét. „Ebben az egyenrangúságot feltételező és elváró, lázadásokban és csatákban elnyert párkapcsolatban ráadásul a saját (női) egyéniség megtalálásának és megtartásának igénye és autonómiája is – bevallottan – legalább olyan alapvető célnak számított, mint a szeretett férfi megszerzése.” Az esküvővel kapcsolatban eltérő vélemények maradtak ránk, vannak, akik szerint Szendrey Ignác meg sem jelent a szertartáson, vannak, akik szerint megjelent, de áldását nem adta, Gyimesi Emese szerint azonban áldását is adta a frigyre.

Napra pontosan egy évvel megismerkedésük után végül összeházasodtak. Az esküvő után egy hónapra Koltóra utaztak a fiatalok gróf Teleki Sándor kastélyába, majd néhány hetet Arany Jánoséknál töltöttek. Arany és Petőfi barátsága máig legendás a magyar irodalom történetében, de keveset tudunk arról, hogyan tudott Júlia beilleszkedni ebbe a kapcsolatba. Júlia és Aranyék kapcsolata nem indult szerencsésen, Miklya Luzsányi Mónika Ezerszer Júlia című kötetében olvashatunk az első találkozásról, ahol Aranyné Kornélia néven szólítja az ifjú feleséget, zavarában talán amiatt is, hogy a fiatalok érkezése teljesen váratlanul érte őket. Júlia ettől fogva nem szimpatizál Arany feleségével, maga Arany eleinte igyekezett kedves lenni barátja nevével. Petőfi halála után már egyértelmű az ellenszenv, melynek ékes bizonyítéka A honvéd özvegye című ballada, mely lesújtó véleményt mond ki a korán újra házasuló özvegyről.

Mindezek ellenére Szendrey nagyon élvezte a költőfeleség szerepét, maga is aktívan vesz részt a Petőfi-imázs kialakításában. Nem csak a férje által kialakított kép formálásába volt nagy szerepe, saját személyiségének extravagánsága – a kor megítélésének alapján – ráfonódott a költő kultuszának alakulására. Ez a fajta különtség mind a külsőségben, mind a mélyebb, emberibb tartalmakban is megmutatkozott. Rövidre vágott frizurát hordott, gyakran viselt, főként otthon, salavárit, azaz bokánál összefogott szoknyanadrágot, feketekávét ivott és dohányzott. Az egyéves udvarlás idején még mint Petőfi múzsája tekinthetett önmagára, de hitveseként már nem csak múzsa volt, hanem ahogy még ma is sokan nevezik: a „feleségek felesége”. Házasságuk, sőt már nászútjuk idején is megbotránkoztattak sokakat, igazi „celeb életet” éltek, mindenük volt a nyilvánosság és a hírnév. Ez nem csak a költő sajátja volt, Júlia éppúgy osztozott vele a figyelemfelkeltés vágyában. Már a nászúton készült naplóból is részleteket közöltek, és később is szívesen osztották meg magánéletük részleteit.

A nemzet feleségéből alig több, mint másfél év elteltével azonban a nemzet özvegye lett. A forradalom és szabadságharcban vállalt szerepében az asszony lelkesen támogatta, sőt biztatta

férjét, az első nemzeti kokárda megalkotójaként is Szendrey Júliát tartjuk számon. A szabadságharc sodrásába állapota miatt sem kapcsolódhatott be mélyebben, hiszen még 1848 decemberében életet adott egyetlen közös gyermeküknek, a tragikusan fiatalon elhunyt Petőfi Zoltán-nak. Már nem csak múzsa, feleség, közfigyelemnek örvendő asszony, hanem édesanya is volt. Éppen ez az új szerep kényszeríti majd arra, hogy a rá váró, korántsem kedves új szerepnek, a sírig gyászoló özvegy képének meg tudjon felelni. Nem csak Petőfi kortársai, barátai, a teljes közvélemény azt várta tőle, hogy legendás szerelmüket, hosszan és magányosan töltött özvegy-ség kövesse. Talán még Petőfi is ezt várta tőle, hiszen már nászútjukon, a közös boldogság első napjaiban arról elmélkedik a Szeptember végén című versében, talál-e majd hitvese új társat magának az ő halála után. Petőfi Sándor költészetében gyakran említik a látomásverseket, ez a mű is szinte pontosan a rájuk közelgő jövőt írja le. Júlia nem hűtlenségből választ magának ismét férjet, hanem mert gyermeke és saját maga eltartásához biztos háttérre volt szüksége, amit a csatában eltűnt Petőfi nem hagyott rájuk, és amit abban a korban egyedülálló nőként nem tudott biztosítani. Ekkor már ismeretesek ugyan versei, fordításai, de a kor őt nem tartotta költőként számon, a kortársak is inkább kedves kis próbálkozásokként tekintettek munkáira.

Petőfit sokáig eltűntként és nem halottként tartották számon, Júlia kereste Segesváron is, sőt még Törökországba is megpróbált útlevelet szerezni, mert olyan hírek is szárnyaltak, hogy a költő oda szökött. A kitartó, de eredménytelen keresést követően gyermekével apja erdői birtokára költözött. Itt ismerkedett meg Horváth Árpád történésszel, majd néhány nappal a gyászév letelte előtt hozzáment feleségül. Petőfi feleségeként is ki volt téve sokak ellenszenvének, de ezzel a döntésével a teljes közvélemény haragját magára zúdította. Megvetették, becsvágyónak titulálták és ízléstelen pletykákat terjesztettek róla. Ugyanazzal a merev kitar-tással, mint mikor szerelemből Petőfit választotta, vitte végig, második férjválasztásakor is akaratát, bár most a gyermeke jövője miatti aggodalom vezérelte. Ez az új házasság már nem arra a lánggal égő, verseket ihlető szerelemre épült, de a kezdetekben megvolt a két fél között a bizalom és egymás tisztelete, ami akár jó alapja lehet egy boldog házasságnak. Sajnos most sem teljesedhetett be Júlia boldogsága, mert Horváth Árpád valódi énje csak a házasságkötés után mutatkozott meg. Férje valójában egy durva, kéjsóvár és csapodár ember volt. Júliának nem csak a hűtlenségével kellett megbirkóznia, kapcsolaton belüli erőszakot is át kellett élnie. Természetesen, nem ő volt a kor egyetlen ilyen asszonya, de Júlia, betegsége ellenére, belülről még most is az a lázadó nő volt, mint egykor. Ismét mindenkit megbotránkoztatott, mikor ki-menekült ebből a szorongató házasságból, elköltözött Horváth Árpádtól. Lázasága nem a kül-világnak szólt, saját magáért döntött így, de vállalta, ha ezért elítélik. Hivatalosan nem váltak el, de külön éltek, miközben Júlia egyfolytában küzdött betegségével, melynek indítója akár a férjétől kapott súlyos fertőzés is lehetett. Házasságukból született gyermekei látogatták, folya-matosan tájékoztatták apjukat édesanyjuk állapotáról, de érdemben nem reagált.

Júlia utolsó éveinek titka csak egy-két évtizede került napvilágra, élete végén ismét rátalált a szerelem, immár férjes asszonyként. Egy Tóth József nevű hivatalnokot fizetett meg Szendrey Ignác, hogy beteg lányának felolvasson. Innen indult Szendrey és Tóth ismeretsége, mely szé-pen lassan szerelemmé alakult. A boldogság ebben a harmadik kapcsolatában sem teljesedhetett ki, egyrészt Horváth, a férj miatt, másrészt súlyos betegsége miatt. Ez az újabb botrány már végképp megbélyegezte volna a világ szemében Júliát.

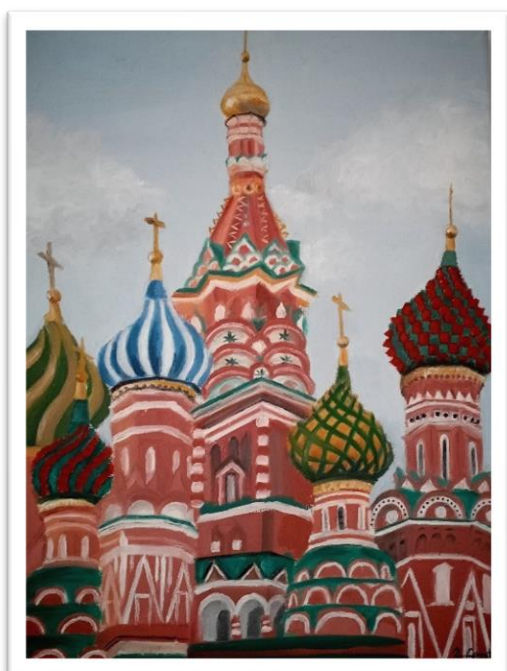
Még negyvenéves sem volt, amikor hosszú szenvedés után 1868. szeptember 6-án elhunyt. A költő-, író- múzsa halálakor három férfi találkozik, ahogyan azt Milbacher Róbert irodalom-történész előadásából is megtudhatjuk, melyet a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár előadá-sában is megoszt a hallgatósággal. Horváth Árpád, Gyulai Pál és Tóth József ekkor megegyez-nek, hogy Júlia emlékiratait, naplóját nem hozzák nyilvánosságra, azt állítják, hogy a koporsóba helyezték azokat. Horváth Árpádnak is ez áll érdekében, mert Júlia Tóth Józsefnek diktálta le

emlékiratában férje viselt dolgait, Tóth és Gyulai pedig szeretnék Júlia méltóságát és tisztességét megőrizni, hogy ne tudják meg mások, a férjétől különélő asszony egy másik férfit szeretett. Júliát a Petőfi-szülőkkel helyezik közös sírba, ám a sír exhumálásakor nem találják Júlia írásait. A vasládika, mely ezeket az írásokat tartalmazza körülbelül az 1920-as években kerül elő, melyben Júlia vallomása is olvasható férjéről. A Tóth Józsefhez fűződő szerelmének bizony-sága a férfi levele volt, amelyet csak 2015-ben talált meg a férfi egyik leszármazottja.

Ahogy Herczeg Ferenc fogalmaz Szendrey Júlia és a közvélemény (Petőfi-Almanach.1909.) című írásában Júlia sírjára többen görgettek rosszindulatú sírkövet. Halála után többen írtak róla téveszméken, féligazságokon alapuló megemlékezéseket, melyeknek többsége nem tűntette fel őt jó színben. Barátai, lánya igyekeztek őt megvédeni ezektől a rágalmaszásoktól, de nyilvánosság mindig is szívesebben fogadta be, vagy legalábbis jobban megjegyezte a negatív hangvételű írásokat. Milbacher Róbert szerint azonban ezeknek az írásoknak is megvolt a ma-guk haszna, mert végsősoron ezek is hozzájárultak ahhoz, Júlia kikerüljön a Petőfi-kultusz ki-zárólagosságából. Így teremtődött meg a modern, emancipált, lázadó költő és műzsa képe. Ezt a képet, ha saját kora nem is értékelte, később, a 20. század idején a Nyugatosok felkapják, ő lesz az előkép az új műzsák számára.

„Egy nő több, mint asszony” -írja Júlia második férjének, halála előtt levélben. Ebben a rövidke mondatban summázza a 19. század, sőt a mai kor asszonyainak sorsát. Élete, szellemisége egy-szerre jóval túlmutat, egyszerre pedig eszenciáját adja egy nő szerepének. Nem állítja, hogy nem kell a nőnek megfelelnie az asszonyi szerepnek, feleség és édesanya is ő, de emellett lehet sorsának alakítója, költő, tudós, szellemi iránymutató, akár kultuszeremtő. A sok szerep, me-lyet a sorsától kapott nem hozott sikert: nem volt engedelmes gyermek, feleségként mindkét házasságában kritizálták, költőnként nem aratott sikereket. Ennek ellenére élete nem a ku-darcról, hanem a küzdelemről szól. Példa lehet minden ma élő nő számára is, hogy nem kell mindig meghajolnunk mások akarata előtt, önmagunkat kell keresnünk és megtalálnunk. Teljes képet adni róla nem csak méltányos vele szemben, ez az utókor kötelessége.

„Ma már Julia megkövetelheti azt, amit megkövetelhet minden ember, akinek életét tulajdo-nába vette a nyilvánosság, hogy az igazságot tudják róla.”

Zunkó Loretta

**Singing Queens
The Lion sleeps
tonight**

**Szabó Gréta
Most élsz**

Nyirlaki Dominika

Bőrig ázva

A természet örömét addig élvezheted, amíg teszel érte. Tened kell, ha élni akarsz, ha élhető lakhelyet szánsz az utókornak. A Föld összes táján, minden ember más életkörülmények között élik életüket. Számptalan ember álmodik olyan helyről, ahol a színek élénkebbek, zöldebb a fű, a nép jóléte magasabb szinten áll. Ez nem a valóság. Az emberek tudják, mert álmodoznak. Aztán felébrednek. A rideg, pusztá vak valóságba. A sárguló mező, a kiirtott erdők sokasága, az ártatlan elpusztult állatok sorsa, a műanyaghegyek, a szennyezett levegő mennyisége. Nem beszélve az ívóvízhiányról és az éhínségről, amely megszámlálhatatlan emberi arányok életét oltotta ki, míg ők csak a szomjukat, éhségük oltásáért imádkoztak.

Elkeserítő. Luca erre gondolt, miközben a tűző napfény forró sugarai alatt apró szűrő műanyag darabokat szedett ki a felmelegedett sárga óceánparti homokból. Izzadt homlokára tapadt rézvörös haja, miközben újabb hulladékot dobott a fém tárolóba magámban motyogva.

– Luca ne is mondj semmit – sóhajtottá elkeseredetten önkéntes társa, Emma. – Csak szedd mielőtt ide ér a vihar.

Gondterhelten nézett fel a tűző nap felé, a fülledt levegő miatt nehezebben lélegzett. Lassan tekintett a másik irányba. A forró napsugarak ellenére végigfutott a hátán a hideg. Hiszen arra szörnyen sötét és rémisztő esőfelhők gyülekeztek, amik egyre közeledtek a part felé. Az a borzasztó istencsapás, ami már két hete tombolt, országról országra járva, mint egy járvány a nagyvilágban.

– Ne most állj meg Luca! - szólt rá feszülten. – Ha nem szedjük fel időben a hulladékokat ezen a területen a teknősök nem jutnak el a tengerig!

A vörös hajú lány vállát felelőség nyomta, aminek tudatában gyorsabban tette-vette a hulladék maradványokat. Felelősnek érezte magát azoknak a teknősök megmentése érdekében, akik csupán ma teszik meg első útjukat az óceán felé. A levegő idővel lehűlt a szél feltámadt, zúgni kezdett. A magasra nőtt pálmafák levelei rémisztően zörögtek, a közeli játszótér üres hintái magányosan, csikorgó hangjával lengtek, mintha egy vidám reggelen egy csintalan gyermek hintázna. Eső illata kúszott Luca orrába, miközben az utolsó szilánkokat szedte ki a kijelölt helyről, míg Emma az ártatlan teknősöket figyelte, akik túléltek és itt maradtak az általuk épített menedéken, amikor is egyszerre indult el négy apró teknős céltudatosan, meg-meg állva nyomott hagyva maguk után. Számptalan teknősfaj és család veszíti el a fészekhelyüket nap mint nap, vagy emberek gyűjtik be a kikeletlen tojásokat.

– Itt az idő... – suttofta Emma, ám dörgés rémisztő hangja félbe szakította és pillanatokkal később az égből hatalmas esőcseppek hulltak. – Csak érjenek át - bizakodott.

Hatalmas villám cikázott át az égen, hosszú színpompás színt hagyva maga után. A szél süvített, az óceán háborogni kezdett. Az eső könyörtelenül zuhogott szüntelenül, miközben egyre több kicsinyke teknős indult el a part felé. Luca tehetetlenül toporgott egy közeli bódé teraszán, amikor egy dörgés által elnyomott kiáltást hallott meg.

– Lányok! Emma! Luca!

Óvatosan kikukucsált a bódé mögé, ahonnan megpillantotta Olivert, aki esőkabátban szaladt feléjük. Hosszú lábait gyorsan szedte, majd váratlanul megtorpant. Hatalmas széllökés érte a teknősök fészkelő helyét, ahonnan a tetőszerkezet a magasba repült. Emma pillanatokon belül leszökkent a bódé teraszáról és az elrepült tető után lépett. Luca érezte, hogy kicsúszott a talpa alatt a talaj olyan gyorsan történt minden.

– Egy lemaradt! – kiáltott fel Oliver.

Luca szíve gyorsan vert, mint még soha, ahogyan kifutott a fedett hely alól, felsőjét azonnal sötét cseppek borították.

– Luca! Vigyázz!

A vörös hajú lány egy pillanatig sem várt. Elért a fészkelőhelyig és rémülve látta, hogy egy teknős a homokban maradt, míg egy másik pillanatokkal ezelőtt indult el a vízbe jutott társai után. Gondolkodás nélkül magához vette a homokba süllyedt teknőst, majd hátra pillantott válla felett, ahol Oliver állt a szakadó esőben kezében szintén a lemaradt teknőssel zihálva. Hezitálni kezdett.

– Az óceán messze van – próbálta túl kiáltani a hangos dörgést és a szakadó esőt.

A teknősöknek több mint fél órába telt míg bejutottak a vízbe. Oliver elszánttá vált. Magához vonta óvatosan a teknőst és megragadta Luca vizes kezét és szaladni kezdett vissza a bódé felé. Az jéghideg eső bőrig áztatta a fiatalokat. A hajukból csöpögött a hűvös víz, talpuk alatt a talaj csúszott, mintha a világ megfordult volna velük. Orrukba friss levegő kúszott, míg testüket libabőr borította. Luca érezte, hogy bizseregni kezdett a hasa, a hideg ellenére arcát előntötte a pír, amint beértek a teraszra. Kéz a kézben álltak csurom vizesen egy-egy apró teknőssel a kezükben.

Ahogy a válluk összeért, Luca megkönnyebbültem felsóhajtott. Tett a Világért, s a Világ tett érte. Légy kedves a világgal, hogy érezhesd az Ő kedvességét.

Nyirlaki Dominika A szerelem dallama

Az életünk csupán egy csepp a tengerből. Egy homokszemcse a partról, apró cserje egy hatalmas erdőben. Hisz, aki sokat vár az élettől, nincs tisztában önmagával. Az ember járhatja az útját, ismerkedhet emberekkel, de kérdőjel az ő léte. Hisz, ismerned kell önmagad, hogy megértsd az életed. Nem számít, hogy mennyi időbe és energiába telik mindez. Egy cél, hogy más-képp tekints arra, amiből egy van.

Sötét felhők borították az eget, mintha egy fekete folt beszippantotta volna a várost. A madarak alacsonyan repültek, a szél feltámat, a hangulat komorrá vált. Szürkeség telepedett az utcákra. Elhalt az autók zaja, a beszéd és a hétköznapi morajlás tengere. Az eső elmosta az életet.

Egy fiatal nő kelt át éppen az úttesten, aki sietve szedte túsarkúba bujtatott hosszú lábait. Arcán meggyötörtség ült ki, míg a kezításkáját a feje felé tartotta. Vállig érő haja az arcára és a nyakára tapadt a nedvességtől, míg a szeme alatt sötét foltokban mosódott el a sminkje és a vörös rúzs. Kosztümjét hatalmas esőcseppek áztatták, moha színű medálja vadul libbent előtte, ahogy a lépcsőn lefelé szaladt. Talpa alatt csúszott a kő, így ahogy beért az aluljáróban megkönnyebbülten felsóhajtott. Hátra pillantott a válla felett, miközben a lelke mélyén átkozta a hétfőket. Mindig csak a hétfőket. A zivatar hangja és a dörgés egyvelege visszhangzott a hűvös aluljáró falai között, ahogy beljebb merészkedett a szinte kihalt térben. Minden lépésénél a túsarkúja koppanása hasított a levegőbe, míg felmérte a helyet. A fal mellett egy idős hölgy ült a tulipánokkal teli vödre mellett, amiben a vágott virágok bágyadtan álltak a vízben.

A közelében hirtelen hegedű hangja törte meg a monoton eső moraját. A független nő érdeklődve fordult a dallam irányába, ahol egy huszonéves, jól öltözött férfi teljes átszellemüléssel játszott a hangszeren. Homlokát ráncolva, koncentrálni átadta magát az ütemnek, hogy minden

hangja tisztán csengjen a térben. Hosszú haját a tarkóján hordta kontyban, borostája keretet adott karakteres arcának, míg az ujjai a vonón és a húrokon. Halvány mosoly ült ki a nő eső áztatta arcára, miközben közeledni kezdett az illető felé. Egy könnyed mozdulattal elővette a pénztárcáját és némi aprót vett ki belőle. A csörgés zajára az utcazenész kinyitotta a szemét és hirtelen abbahagyta a tevékenységét. A fiatal nő megilletődve pillantott a vele szemben álló idegenre.

– Nem akartam megzavarni magát – szabadkozott finoman a nő, hangja őszintén csengett. – Tehetségesnek bizonyul.

– Hagyja a pénzt – szólt határozottan a férfi, miközben leengedte a kezét. – Nem ezért vagyok itt, hogy megélni próbáljak pár száz forintból.

Szótlanság alakult ki a két fél között. A nő keresztbe tett lábbal állt, kezeit összefonta a mellei előtt, hisz a lehűlt levegő hatására a vizes ruhájában fázni kezdett.

– Fázik? – kérdezte a férfi, miközben a hegedűjét a tartójába helyezte.

– Nem – felelte egyszerűen a női tag és érdeklődve fürkészte barna íriszeivel.

– Tehát, maga az a fajta nő, aki semmilyen körülmények között nem fogad el segítséget, mert túlságosan önállónak hiszi magát, annak ellenére, hogy egy segítő férfikézre mindig szükség van – jegyezte meg frappánsan, miközben a falakat egy dörgés rázta meg.

– Ne kategorizáljon – reagált a nő sértetten és felhúzta szíven ívelt szemöldökét. – Ha nem megélhetés szempontjából zenél, hogy hogy pont itt?

A kérdés hallatán az utcazenész elmosolyodott az orra alatt, miközben a földön guggolva éppen a hangszertokat hajtotta be.

– Hallott arról, hogy magánélet? – kérdezte és kinézett a szemüvege felett. – Tudja, magának is van.

– És maga hallott már arról, hogy a megítélés erkölcstelen dolog? – vágta rá a nő magabiztosan, mire a férfi arcán meglepettség suhant át és alig láthatóan mosolyogva megcsóválta a fejét.

– Meg akarom ismerni önmagam mert az örökségem, a hegedűm erre szolgál – felelte végül, majd talpra állt és megigazította a kerek lencsés szemüvegét. – Hasznos, ha az ember ténylegesen élni akar. Nem elég a világban elveszni, szürke füstként gomolyogni, ami egyszer csak szertefoszlik. Értened kell, hogy miért vagyok itt. Hisz, az élet szubjektív, magának mit jelent?

A kérdés elgondolkodtatta a nőt. A teste – lelke fáradt volt, a hideg a bőre alá kúszott, a túsarkúja törte a sarkát, a ruha dereka kényelmetlenül feszült rá.

– Csak túlélni a hétfőket – közölte mélyen a szemébe nézve. – Csak túlélni a napokat.

Ha az embernek nincs más lehetősége, egy idő után keserű szájjal elfogadja a helyzetet. Az asszisztensnő átgondolta az alternatívákat, végül tisztos távolságban leült a karakán férfi mellé.

– Nehéz napja volt? – kérdezte a férfi egyszerűen.

– Csupán hétfő van – jegyezte meg az asszisztensnő. – Egy újabb hét, ahol a péntekért küzd az ember.

A férfi kék szeme a nő barna íriszeivel összeolvadt, mint amikor a horizont és az ég.

– Nézze más szemszögből – tanácsolta az utcazenész. – Ne várjon el olyan dolgot az élettől, amit önmagától sem vár el.

A konzervatív nő előtt a kép homályosodni kezdett, majd porrá vált, amit mintha a szél vitt volna tovább. Elmélye kitisztult, miközben a mögötte lévő hangszerboltból kilépett a vőlegényé. Kezében hegedűt tartott, míg a jegyese mellé lépett és összekulcsolta a kezüket. A két szív hevesen dobban meg, ahogy kiegészítették egymást. Egy láthatatlan kapocs tartotta össze őket, ami egy bizonyos eső áztatta borongós hétfőn alakult ki. Csupán egy dallam kellett, a nő így emlékezett vissza. Fülében még csengett az édes szólam.

– Hol járnak a gondolataid? – kérdezte fürkészve a szemüveges utcazenész. Az nő elmosolyodott és kiséperte szemébe hulló barna haját.

– Lenézhetnénk az aluljáróba - jegyezte meg csendesen. – Csak a nosztalgia kedvéért.

A nő gyűlölte a hétfőket, mert egy szemszögből tekintett a napra. Nem gondolt más lehetőségekre, túl sokat várt el, miközben ő megszűnt létezni. Rá kellett döbbsennie, hogy egy borongós hétfő is végződhet jól, ha nézőpontot vált. Nem túlélni, hanem megélni kell az életet. Ismerned kell önmagad, hogy őszinte boldogságban ússz abban a tengerben. Hisz, az élet nézőpont kérdése, te döntöd el merre hagyod, hogy sodorjon az áramlat.

Ősz László

A sziget

Csendes volt a kikötő, mint minden vasárnap délután. Ekkor bukkant fel négy legkülönbözőbb alak, egy árva nyúl farknyi szót sem intéztek egymáshoz. Lassan, de pattanásig feszült idegekkel törtek előre a halászbódékból kiszivárgó gyomorforgató szagban. Nem sokat árult el a külsőjük, de abban megegyezhetünk, hogy nem töltenék itt idejüket önszántukból, vagy ha valami erős érdek nem fűzné össze őket.

Egy kopott, de ettől eltekintve kifejezetten pofás hajó felé vették útjukat. Türelmetlenül várta őket egy hosszú szakállú kapitány, de tudta, anyagilag jövedelmező útja lesz. Megbízója egy bizonyos gróf volt, nevét illetően Botondy Károly, a helyi bank tulajdonosa. A feladatot a fián keresztül kapta, így róla nem tudhatunk egy gyengécske rendőrségi fantomképre elég információt sem.

Elérték a hajót, egy hosszú kátrányos padlón egyensúlyoztak végig a hajótestig. A kapitány szavaira elfoglalták helyüket, majd alig fél óra alatt végigszelték a szeszélyes angol vizek habjait. A Botondy család szigetén az ifjú Géza fogadta. Üdvözlését egy tálca finom süteménnyel pecsételte meg, majd a sziget irányába terelte az érkezőket. Közel 20 perc feszült séta után elérkeztek egy magányos kis hidacskához, amely ívének túloldaláról már megpillantották a családi kastélyt, melynek három tornya magasodott a kéken csillámló égbe, a negyedik még az építéskor leomlott. Helyén egy – testvérei között igen karcsú és alacsonynak bizonyuló – tornyocska ékeskedett. Egy ösvény mentén megérkeztek a kúria ajtajához, melynek kapuja rögvest hatalmasra tárult, és be is toppanhattak az előtérbe. Elfoglalták a helyüket az étkezőben, várták Károly urat, de hiába. Majd felharsant egy vékonyka női hang egy szőke tincs mögül:

– Merre van a gróf úr?

– Nem tudom pontosan -- válaszolt akadozva az ifjú. Talán Kelet-Európában üzleti úton vagy tengerentúl banki ügyeket intéz... halkult el lassacskán a hangja.

– De hiszen minket ő invitált erre a szigetre – morgott fel egy férfihang –, tudja a kliensek nem várhatnak. Jól fészült hajából már sejthető volt szakmája, de a zsebében megbúvó orvosi kesztyű könnyítette a találgatást.

– Ha személyesen nem is, de valamilyen módon eljuttattja akaratát – nyugtatta az összegyűlteket Géza úr. Egy vaskos tölgyfaasztal törte meg a tér nagyságát, körülötte hűségeesen sorakoztak bársonyszékek, látszólag frissen takarítva, egy porszemet se találtak, de mégsem volt rend, hiányzott a ház ura. Három lomha óra után hirtelen a hosszú várakozást megszakította egy recsegős- ropogós hang egy mikrofonból: *Örülök, hogy mindannyiótokat körünkben köszönt-hetünk!* Megszakadt a csönd, de mégis nyugalmat jelentett, kioltotta a gyanakvás és várakozás szikráját.

– Botondy Károly vagyok, sajnálatos módon csak így szólhatok Önökhöz. Örömmel hallottam, hogy mindenki megérkezett. Először engedjék meg, hogy megismertessem önöket egymással.

Ekkor nézték meg egymást először a sziget vendégei, ruháikból következtettek arra, ki mennyire tehetős, testtartásukból és kisugárzásukból egymás munkájára következtettek, mindenki nagyon gyakorlott volt már ebben a folyamatban. Csak egy kósza pillantás érte az arcukat.

– Először Németh Boglárkát mutatnám be, hiszen egy ilyen csodálatos és gyönyörű hölgyet kár lenne a végére hagyni. Boglárka a nyugat londoni kikötőben él férjével, munkáját tekintve hajóinas, férje megbecsült pszichológus. Kapitányokon segít leküzdeni az út fáradalmait és dokumentálni a történeteket.

A székről felállva meglibbent arany hajkoronája az ablakon betörő gyenge esti fényben, zöld szeme megvillant a kémlelő tekintetek tengerében.

– Én lennék – mosolygott, majd határozottan visszahuppant.

– Soron következő tagunk Dr. Ungváry Olivér, a budapesti főkórház egyik vezető főorvosa, középnyemesi származású család büszke gyermeke, felesége 5 éve elhunyt kezei között, és így a családi birtoka Olivérre szállt, azóta gondosan felügyeli az ottani munkákat.

Könnyes szemmel állt fel, de két pillantás múlva erős határozott szemmel kémlelte társait. Jól szabott öltönye és nadrágja smaragdzöld színbe burkolta, amely alól csak fekete haja és mandulabarna szeme jelentett kivételt.

– Deres Dénes, mindannyiunk közül a legalázatosabb, ‘48-ban fontos szerepet vállalt katonatiszti poszton, családja nincs, árvaházban nevelkedett, munkáját előrébb tartja, mint a kecses női öleléseket vagy épp lány bálestéket.

– Üdvözltem – szólt halkán, hosszú térd alá érő barna zubbonyt viselt, fél szemével kémlelte a kíváncsi szempárok cikázó fényét. Leült, majd kezét az asztalra tette és kivillant négy ujját, de az ötödik nem a zubbony meleg takarása alatt rejtőzik.

– Utoljára Angyalfy Álmos, magyar helytartó, viszont 3 éve elvonult a munkájától, feleségével és 4 fiával él egy Debrecenhez közeli falucskában.

Szépen, férfiasan a magasba emelkedik, majd fekete kalapját emeli, mellyel utána újra vörös haját koronázza, vállán egy kék zakó ékeskedik.

– Köszönöm mindenkinek a szívélyes részvételt, vonuljanak el szobájukba pihenni, holnap érkezem és megtartjuk a konferenciát, addig is jó kikapcsolódást kívánok!

Szétszéledtek a szobáikba, mint amikor a vadász megijeszti a nyugodt vadakat az erdő lágynál.

A sziget körül hatalmas vihar támadt, nyugatról betörve tombolta ki dühöngő lelkét a családi fészek állatain és erdőin, a villa erős teteje önmagát feláldozva tűrte a makacs vihar akaratát. Alatta hasonlóan háborgó lélekkel aludtak a vendégek, sokaktól egészen érdekes ordításokat és könyörgő sírást lehetett hallani, rémálmok gyötörték őket, pedig csak eddigi életük pillanatai

törték fel bennük. A vihar lassan odébb vetette lábát keleti területeket hódítani, míg saját erejét felemésztve gyermeteg szellővé nem vált.

Reggelihez készülődtek a személyzet tagjai, különféle gyümölcsöket és a legritkább állatok húsait sorakoztatták fel. Vendégeket hiába vártak, már delet ütött az öreg falióra, mire betoppant Károly gróf, négy koporsóval maga mögött. A személyzet megdermedve állt az uruk hozománya előtt.

– Hozzatok ásót, lapátot és magatokat a hátsó parkba – De a vendégeink...-*nem!* Vágott a hűséges szolgáló szavába – velük már nem a ti feladatotok foglalkozni, nekik már a magasságos ad mennybéli eledelt, feltéve, ha odavezet az utolsó útjuk. Leballagtak a temetőnek szánt területre.

– Boglárka belefűlt a tengerbe, egy daliás kapitány a nyomába eredt, aki viszont mélységesen elítélte a “munkáját”. Férjével közösen folytatott üzletéért, mellyel megannyi családot tettek tönkre a szerelmével csupán pénzért. Megbocsájtást kérünk.

– Olivér, veséjét orvul kiműtötték, és a fekete piacra került, fertőzésben elhunyt, hazájában nem temethetik el, hisz korrupciós gyanúsított.

– Dénes a háborús rémálmoktól gyötörve önkezűleg vetett véget életének, felbukkant a Kockafülei csata álmában, ahol Habsburg kenőpénzért rossz taktikát alkalmazva 1000 kuruc hazafi halt meg tettei miatt.

– Álmost az elméjének szüleményei arra biztatták, mártózzon meg a medencében, majd lassan mindannyian közösen terhelve gyenge gerincét a mélybe húzták és elhunyt.

Könnyű legyen nekik a föld, megtisztulást kívánunk nekik. Ahogy a pap elhalkult, úgy tért végső csendre a környék...

Szabó Panka Esterházy János, mint példakép

Mi az a példakép, ki lehet példakép? Egyáltalán hogyan válik valaki példaképpé? Példakép az a személy, akit mások tisztelettel, csodálattal követnek, és aki jó példát mutat életével, cselekedeteivel. A példakép pozitív hatással lehet mások életére, inspirálhatja és segítheti őket az értékek kialakításában és a célok elérésében. Nagyon fontos, hogy a példakép által képviselt értékek és cselekedetek pozitívak legyenek, hiszen ily módon szilárd alapot teremthet a közösség számára. Példakép lehet, egy híres személy, egy vezető, egy művész, vagy akár egy tanár, esetleg szülő.

Példaképként szolgálhat a XIX. századi Magyarország egyik kiemelkedő alakja gróf Széchenyi István is. Sokak számára mintakép lett életével és tevékenységével. Példa lehet azok számára, akik értékelik a hazafiságot, a társadalmi felelősségvállalást és az oktatás fontosságát.

Esterházy János így vallott erről:

„Csak az a nemzet érdemes jobb sorsra, és örök életre, amely meg tudja becsülni nagyjait, és amelynek mindig szeme előtt lebeg azok példát adó munkássága.”

Igen sokszor a személyek haláluk után válnak példaképpé, hiszen életútjuk, és hagyatékuk által értékeket, tanulságokat hagynak maguk után, így példaképként szolgálhatnak a következő

generációk számára. A hagyományok, tettek, és eszmék, amelyeket képviseltek, tovább élnek az utókorban, inspirálva az embereket a pozitív értékek és cselekedetek irányába.

Ilyen volt Esterházy János, aki a XX. század önfeláldozó magyar politikusai közé tartozott, hiszen ő nem kereste senki kegyét, hanem tette azt, amit szerinte ott és akkor tennie kellett.

Ő maga így fogalmazott arról, hogy mit jelent a népképviselet:

„Sem álláspontom, sem magatartásom nem attól függ, hogy ez vagy az a kormány ezt miképp méltányolja, mert a kormányok élete mulandó, a népeké azonban örök, hacsak maguk nem ássák alá létüket.”

Gróf Esterházy János előkelő főnemesi családból származott. 1901. március 14-én született a felvidéki Nyitraújlakon. Anyja Elzbieta Tarnowska grófnő volt, apja, Esterházy János Mihály. Nagyapja, gróf Esterházy István, Pozsony főispánja, a magyar szabadságharcban huszárkapitányként harcolt. Emberi jellemének, életszemléletének kialakulásában nagy szerepet játszott családja, illetve azok a családi tradíciók, amelyek hosszú évszázadok során jellemző vonásává váltak a történelmi Esterházy családnak. A család galántai ágából származó ősei ellenzéki magyar arisztokraták voltak.

Az apja négyéves korában meghalt, anyja két testvérével együtt özvegyen nevelte. Kiskorától apja és anyja nyelven beszélt, de szülőhelye és környéke magyar és szlovák lakosságának kultúráját is nagy hatással volt rá, már gyerekkorában megtanult szlovákul. A gyermekkorában édesanyjától kapott kincseit, a nemzetszeretetet és a keresztény hitet utolsó leheletéig megörizte. Budapesten járt gimnáziumba és a kereskedelmi akadémiára.

Ezt követően birtokaira vonult vissza gazdálkodni, bár az Esterházy család 5.000 holdnyi birtokainak 90%-át elveszítette, ugyanis 1919-ben Csehszlovákia-kormányja földreformot hirdetett, mellyel törvényi úton semmizték ki a magyar földbirtokosokat. A kiszabott magas adók pedig tovább fokozták a terheket, ugyanis az adót az egész birtok után hajtották be tőlük. Esterházy ennek ellenére is a kisebbségi létet választotta, és nem költözött a család trianoni Magyarország területén lévő birtokaira.

„Ezen a földön születtem, szívem, lelkem gyökere annyira ezen a földön él, hogy itt maradok köztetek, és veletek fogom átélni a rossz napokat is.... mert ha másokat maradásra biztatok, én sem mehetek el innét.”

Akik ismerték, azt állították róla, hogy arisztokrata származásához nem ragaszkodott, nem szerette, ha grófnak szólítják. Örömmel vette az egyszerű emberek szíves vendéglátását, és ő is azonnal a bajbajutottak segítségére sietett.

1924-ben feleségül vette Serényi Livia grófnőt. Házasságukból két gyermekük született, János és Alice. Esterházy Jánost egyértelműen a gazdasági kényszer, a szellemi és gazdasági kiszolgáltatottság sodorta a politikai pályára. Politikáját magyarsága, keresztény humanizmusa és demokrata volta határozta meg.

Az 1920-as évek közepén a magyarok visszaszorítását is magába foglaló „csehszlovakizmus” ellenzékeként lépett a közéletbe. Hamar felismerte, hogy a magyarságot, erőszakos asszimiláció fenyegeti.

Rendkívül aktív politikus volt, személyes találkozókra törekedett az emberekkel, rendszeresen fejtette ki véleményét a sajtóban. 1932-ben az Országos Keresztényszocialista Párt elnöke lett, majd 1935-ben Kassa képviselőjeként kapott helyet a prágai törvényhozásban. Tehetségét és jelentőségét bizonyítja, hogy miniszteri széket ajánlottak fel számára a csehszlovák kormányban. Ő azonban ezt visszautasította, nem kívánt olyan kormány tagja lenni, amely elnyomja a magyarságot.

Amikor az I. bécsi döntéssel 1938-ban a Felvidék túlnyomó többségében magyarok lakta déli sávja visszatért Magyarországhoz, Esterházy János nem tért haza. Nem hagyta magára azt a még mindig jelentős, 60-70 ezer főt számláló magyar közösséget, amely az önállóvá vált Szlovákiában maradt. Mindig a küzdelmekkel teli, nehezebb utat választotta. Annak ellenére ott maradt, hogy Magyarországon felsőházi bársonyszék és tárca nélküli miniszteri poszt várt volna rá.

„Mi a történelmünkől megtanulhattuk, hogy csak olyan törekvés jut diadalra, amelynek mártírjai vannak.” Méltán nevezték őt a Felvidék mártír politikusának.

1942-ben Esterházy János volt a pozsonyi törvényhozás egyetlen képviselője, aki nem szavazta meg a zsidó lakosság kitelepítését (vagyis deportálását). Tartózkodott, a szavazás idejére elhagyta a termet, ami akkor nagyon bátor tett volt részéről.

Így érvelt: *„Veszélyes útra tért a szlovák kormány akkor, amikor a zsidók kitelepítéséről szóló törvényjavaslatot benyújtotta, mert ezzel elismeri jogosságát annak, hogy a többség a kisebbséget egyszerűen kiebrudalhatja. ... Én ellenben mint az itteni magyarság képviselője leszögezem ezt, és kérem tudomásul venni, hogy azért nem szavazok a javaslat mellett, hanem ellene, mert mint magyar és keresztény és mint katolikus a javaslatot istentelennek és embertelennek tartom”*.

Erről a bátor viselkedésről Szophoklész Antigoné című műve jut eszembe, melyben Antigoné ugyanilyen bátorsággal áll ki a saját elvei mellett, mikor Kreon tiltása ellenére mégis eltemeti testvérét Polüneikészt. Esterházy ugyanilyen bátran viselkedett, amikor minden nehézség ellenére kiállt a számára oly fontos kisebbség mellett.

Már a szavazást megelőző napon a nyitrai Hlinka-gárdisták fogadásokat kötöttek Esterházy János várható állásfoglalásáról az elkövetkező szavazás során. Tudatában voltak, hogy a szavazás politikai precedens értékű lehet, amennyiben gróf Esterházy János megszavazza egy kisebbség kitoloncolásának elvi lehetőségét, úgy lehetővé teszi, hogy akármikor egy hasonló törvény kerülhessen a parlament asztalára, amely esetleg a magyar kisebbséget érintené.

Milyen nehéz lehetett számára kitartani az eszméi, a vallás és a kisebbség mellett?

Kitartani az eszmék, a vallás és a kisebbség mellett, néha óriási kihívást jelenthet, mivel a különböző nézetek, és társadalmi nyomások is hatnak az emberekre. Fontos azonban, hogy

hűségesek maradjunk az értéinkhez, és támogassuk a sokféleség elfogadását a társadalomban.

1944-ben zsidóknak segített a szökésben, az életüket is megmentve. Nyitraújlaki házában üldözött zsidókat bújtatott, Hamis útlevelel segítette át őket Magyarországra. Egyes állítások szerint a megmentett zsidók száma több százra tehető.

Ez év karácsonyán a nyilasok Magyarországon letartóztatták, és kényszerítették, hogy lemondjon pártvezetői tisztségéről. Miután ezt megtette, visszatérhetett Pozsonyba, ahol a pártja egy emberként újból őt választotta meg vezetőjének.

Könnyen nyugatra menekülhetett volna, ahová hívták is volt politikustársai, rokonai, ismerősei, de ő mégis ott maradt, ahol úgy érezte, hogy szükség van rá. Ezután visszatért Szlovákiába. Az év utolsó hónapjaiban a Gestapo körözést adott ki ellene, de nem volt hajlandó elmenekülni az országból, hiszen a szíve, lelke gyökere, ezen a földön élt.

Politikai bátorsága miatt támadták, meghurcolták, internálták, menekülve, bujkálva vészelte át a háború utolsó időszakát.

Majd az oroszok Pozsony felszabadítása közben letartóztatják, majd tizenkét nap elzárás után szabadon engedik. Felkeresi Gustáv Husákot, hogy tárgyaljon vele a magyarok memorandumáról, melyben az új magyarellenes intézkedések ellen tiltakozik. Husák letartóztatja és átadja a KGB ügynökeinek, majd Szovjetunióba hurcolják, ahol egy évet tölt a moszkvai Ljubljanka börtönben. Koholt vádak alapján elítélik, majd szibériai táborokba viszik, 1947. szeptemberében a Szlovák Nemzeti Bíróság távollétében, „in contumaciam”, kötél általi halálra ítéli a köztársaság szétveréséért és a fasizmus kiszolgálásáért.

Két évvel később a szovjet hatóságok Ágcsernőnél átadják a csehszlovák szerveknek. Családja és barátai közbenjárására a köztársasági elnök kegyelemből életfogytiglanra változtatja ítéletét.

Bejárja Csehszlovákia szinte valamennyi börtönét, közben családja szétszóródik, csupán egyetlen húga tarthatja vele a kapcsolatot, rendszertelenül. A fűtetlen börtönökben betegsége egyre jobban elhatalmasodik.

Ezt követően azt kéri, hogy szállítsák a nyitrai börtönbe, mert szülőföldjén szeretne meghalni, de ezt elutasítják.

1957. március 8-án halt meg a morvaországi Mirov börtönben. Hamvai kiadatását és emberhez méltó eltemetését a mai napig nem engedélyezték.

Lánya Alice így emlékezett apja karácsonyi üzenetére: „Egyet kérek tőletek: Szívünk–lelkünk nagy kincsét, nemzeti öntudatunkat és Krisztus Urunkba vetett hitünket ne tévesszük szem elől egy pillanatra sem. Őrizzük ezt, mert ez az egyetlen pozitív érték, melyet senki el nem vehet. És amelynek varázslatos ereje átsegít a legnehezebb megpróbáltatásokon is. Érezze át mindenki, hogy amikor mi a szlovákiai magyarok családjáról beszélünk, akkor ez nem üres szó, hanem élő valóság.”

Esterházy János a felvidéki magyarságnak szentelte életét. Szembeszállt a náci ideológiával, a zsidók üldözésével, bátor és határozott kiállása veszélyt jelentett a kommunista diktatúra számára is. „A mi jelünk a kereszt, nem pedig a horogkereszt” – vallotta.

Földi maradványai ötven évig ismeretlen helyen voltak. Csak a halálának 50. évfordulója alkalmából meghirdetett Esterházy-év során derült ki, hogy a prágai motoli rabtemető egyik tömegsírja rejtje testét. Rehabilitációjára csak Oroszországban került sor. Szlovákiában máig hazaárulóként, fasiszta háborús bűnösneként tartják számon.

2011-ben a 110 éve született mártírpolitikus szlovákiai rehabilitációját és boldoggá avatását kezdeményezte a pozsonyi magyar nagykövetség, az Esterházy János Polgári Társulás és a Magyar Köztársaság Kulturális Intézete. Földi maradványait 2017. szeptember 16-án az alsóbodoki Szent Kereszt Felmagasztalása kápolnában helyezték örök nyugalomra. A Vatikán 2018 novemberében engedélyezte boldoggá avatási eljárásának megindítását, amelyet a Krakói Főegyházmegye folytat le. 2019. március 25-én megkezdődött boldoggá avatási pere.

Esterházy János az önzetlen önfeláldozás nemes példáját nyújtotta az egész magyarság és minden jóakarató keresztény ember számára. Csodálom azért, ahogy a saját érdekeit, sőt életét is kész volt feláldozni másokért, anélkül, hogy a saját biztonságát tartotta volna szem előtt és ezért semmilyen személyes előnyt nem várt cserébe.

Mi adhatott neki erőt ahhoz, hogy ezeket a borzalmakat elviselje? Édesanyjától kapott nemzet-szeretete és keresztény hite rendkívüli erőt és iránymutatást adott neki a különösen nehéz körülmények között. Az evangéliumok tanításai, valamint Jézus Krisztus példája is szolgálhat inspirációként a másokért történő szolgálatban.

A Rákóczi Szövetség mellett működő Esterházy János Emlékbizottság alkotta meg 1991-ben az Esterházy Emlékérmet, melyet minden évben olyan személyek, illetve szervezetek, intézmények kapják, akik sokat tettek a felvidéki mártír politikus, gróf Esterházy János rehabilitálásáért vagy szellemi örökségének népszerűsítéséért, illetve kiemelkedő munkát végeztek a felvidéki magyarság értékeinek gyarapításában. Ezt az emlékérmét 1992. évben például Janics Kálmán orvos és a Mindszenty-per elítéltei: Lipcsei Gyula, Krausz Zoltán, Mészáros Gyula és Hajdú László vehették át.

A 2011. október 23-án tizennyolcadik alkalommal adták át a Magyar Koalíció Pártja parlamenti képviselői által alapított Pro Probitate-A Helytállásért díjat, melyet 2011. évben Dolník Erzsébet vehetett át a felvidéki magyar közösség érdekében végzett több évtizedes példaértékű közéleti tevékenységéért.

Esterházy emlékét számtalan szobor és emlékhely őrzi az utókor számára. Ilyen például a XII. kerületi Zugligetben, a Szent Család parkban 2023. június 8-án felavatott szobra is vagy a Mírovban található szimbolikus sír. A Kalondai Palóc Múzeum és Községi Ház udvarán látható, a kalondaiak által készített Esterházy emlékmű, ami egy börtönt ábrázol, amelynek ablakában Esterházy arcának sziluettje tűnik fel. Az arcképet Papp Gergely készítette, gravírozással. Az emlékművet 2013. április 13-án avatták fel. Személyes kedvencem - melyhez el is látogattam - a Nyíregyházán fellelhető, a Trianon Társaság és a Rákóczi Szövetség nyíregyházi városi szervezetei által állíttatott dombormű, melynek alkotója Balogh Géza szobrászművész.

Sokszor a velem egykorú diáktársaimmal bele sem gondolunk, hogy mit tanulunk, csak egy tananyagnak látjuk, pedig egy valós személy szenvedésével és valós életével találkozhatunk. Méltán nevezhetjük Esterházyt „A felvidéki magyarok szenvedő mártírjának”, ugyanis önzetlenül áldozta fel életét embertársaiért, bátran küzdött az emberi jogokért, igazságosságért és a békéért. Kezdetől fogva kiállt a magyar kisebbség egyenjogúsága és autonómiája mellett.

Ha a mai világban valaki ilyen tisztaszívű, önzetlen emberrel találkozna, már meg sem érintené, mert nincs empátia. Pedig az empátia nagyon fontos, mert ennek hiánya, elhomályosítja az emberi kapcsolatokat. Amikor valaki nem képes mélyen beleélni magát mások érzéseibe, elveszítheti azt a képességét, hogy igazi kapcsolatokat építsen. Az emberek könnyen kerülhetnek konfliktusba, mert nem értik vagy nem fogadják el egymás nézőpontját. Az együttérzés hiánya nem csupán egyéni tragédia, hanem szélesebb körben is negatív hatásokat gyakorol, mivel gátolja az együttműködést és a kölcsönös támogatást. Fontos lenne abból a szempontból is, hogy megerősödjön az emberi kapcsolatok mélysége és a társadalmi szolidaritás. Ezáltal könnyebb lenne megérteni egymást, és egy olyan világot teremthetnénk, ahol az emberek szívesebben segítik egymást, és ahol az elszigeteltség és a közöny helyett a kölcsönös megértés uralkodik.

Kik lehetnek a jövő generációjának példaképei?

A ma mártírjai, akik elkötelezetten küzdenek az igazságért, szabadságért vagy emberi jogokért, lehetnek a jövő generációjának erőteljes példaképei. Ők olyan egyének, akik mernek szembe szállni az igazságtalansággal, még ha ez saját személyes kockázattal is jár. Ezek a hősök példájukkal mutatják meg, hogy az egyes emberi cselekedetek képesek hatalmas változásokat előidézni.

A jövő generációi számára ezek a ma mártírjai olyan iránytűként szolgálnak, amelyek segítik őket az erkölcsi döntéshozatalban és a küzdelmekben. A példaképekké váló ma mártírjai nem csak történelmi alakokként maradnak fenn, hanem inspirációt nyújtanak azoknak, akik a változásért küzdenek. Az emléküik örökké él, és a jövő generációi számára emlékeztetőül szolgál arra, hogy bátorsággal és elkötelezettséggel minden egyes egyén képes alakítani a jövőt és megváltoztatni a világot.

GentsugaTensou
Talán rossz világba születtem

GentsugaTensou
A magány két oldala

Varga Viktor Kék, sötét és nefelejcs

Kedves olvasó, 1818-at írunk a viktoriánus Angliában. Ebben a korban a nőket egész életükben a házasságra készítették fel és arra, hogyan legyenek jó feleségek és anyák. Itt a házasság nem két ember szerelmén alapuló kötelék volt, hanem szövetség és státuszmegerősítés. A fiatal lányok egész végig felügyelet alatt voltak tartva a gardedám által, nehogy megkérdőjelezhetővé váljon az erényességük. Amint betöltötték a 16. életévüket, első bálozók lettek. A báli szezon Londonban zajlott. Ilyenkor az összes arisztokrata a fővárosba utazott, hogy párt találjon a lányának vagy magának, és ezek az események adtak egy évre elegendő pletykát a felső tízezernek.

A tizenhét éves Aurora, Yorki hercegnő az ország egyik legősibb és legbefolyásosabb családjának a sarja, aki épp első bálozó lett. Gyönyörű nővé érett. Magas, karcsú alkatával, megzabolázhatatlan szőke fürtjeivel és mélykék zafir szemével – és nem mellesleg hatalmas hozományával –, az ország legjobb partija volt, és valószínűleg a legrakoncátlanabb leányzója is. A családjának azzal a kötelességgel tartozik, hogy olyan férjet találjon, aki rangjának megfelelő, így megerősítve családja befolyását. Aurorát egész életében táncra, verselésre és hárfázásra tanították, és már kiskorában a fejébe verték, hogy jól kell házasodnia. Május végén a család ősi székhelyéről a londoni házukba utazott. Az első Bált június 5-én rendezte Buckingham özvegy hercegnéje. Ez volt a szezont megnyitó bál. Aurorát erre az alkalomra édesanyja Lilit, az édesapja, Fülöp és a bátyja, Bruce is elkísérte. A bált a levendula színe határozta meg, témája pedig a „szerelem első látásra” volt. Mikor ezt Aurora meglátta, csak grimaszolt egyet. Főszereplőnk egy csillogó királykék selyemruhában jelent meg az alkalmon, akvamarin tiarával a hajkoronájában és fehér selyemkesztyűben, hattyútoll legyezővel. Amint belépett a terembe, mindenki lélegzetvisszafojtva figyelte, ahogyan üdvözölte az özvegy hercegnő Aurorát és családját. Azután a tesztoszterontól túlfűtött ifjúk és a hozományban reménykedő özvegy férfiak úgy körülfogták, mint az illatos orgonát a méhek. Azonban nem nagyon nyugtázták le virágszálunkat. A fiatal főhősnőnknek hamar betelt a táncrendje, de a harmadik tánc után színelésből el akart ájulni, hogy megszabaduljon a whisky szagú díszbikáktól. Ekkor hirtelen megérkezett Lord Harry Buckingham. Szálfa termetű, egyenes testtartású, hullámos fekete hajú, hófehér bőrű és sötét szemű, sármos tizenkilenc éves ifjú. Anyja, az özvegy házigazda boldogan köszöntötte fiát, és odahívta magukhoz Aurorát, hogy bemutassa egymásnak a fiatalokat. Harry szemével követte a fiatal hercegnő suhanását a teremben, maga sem hitte el, azonban lenyűgözte őt. Auróra, mikor odaért, felcsillant a szemében a szikra, hogy vannak még jóképű férfiak az arisztokrácia körében. Illedelmesen köszöntötték egymást, majd Harry felkérte táncolni. Viszont a leány táncrendje már tele volt, azonban a mai este csak a herceggel szeretett volna táncolni, így „véletlenül” beletartotta a táncrendet egy gyertyalángba. Így együtt keringőzhettek. Gyönyörű párost alkottak, és közben egymás hobbijairól és a társadalmuk kötöttségeiről társalkodtak. A bál végeztével elbúcsúztak egymástól. Egyikük sem tudott aludni aznap éjjel a boldogságtól.

Így ment ez az azt követő heteken keresztül. Harry minden második nap eljött, ekkor jókat nevettek és sétáltak a parkban. A háromszáz éves tölgy alatt, amit a legenda szerint még a szűz királynő ültetett, nagyokat kacagtak. Hattyúkat etettek és együtt lovagoltak el és vissza Greenwichig. Sokat csónakáztak, és Aurora megtanította a virágnyelvet, a csillagképeket és a német táncokat Harrynek. Harry pedig lőni, vívni és postagalambbal üzenetet küldeni tanította Aurorát, Lady York legnagyobb bánatára. Lord Blöki, Harry Huskyja egyszer még Harryt is beledobta a tóba – Auróra legnagyobb örömére.

Egyik este, mikor épp lovaglásból tért haza, hallotta, ahogyan a szülei veszekednek. Szép csendben a dolgozószoba ajtajához lopózott, közben beütötte a könyökét az egyik polcra, de

szerencsére nem hallották meg, közben elmorrogott egy úri kisasszonyhoz nem méltó szitkozódást az orra alatt, de hát mindig is lázadó volt. A szülei – legnagyobb meglepetésére – rajta vitatkoztak. Az édesapja, mint kiderült, odaígérte a kezét Suffolk huszonhét éves hercegének. Lilit próbálta meggyőzni Fülöpöt, hogy a lányuknak Buckingham herceg az igazi, de esélytelen volt. Azt is megtudta, hogy holnapután jön megkérni hivatalosan a kezét William Suffolk komor és elhízott hercege.

Reggel a család már lent várta a leányt, mondván, hogy meg kell beszélniük egy fontos dolgot. Az édesapja, Fülöp elmondta Aurórának, hogy hozzá kell mennie Suffolk hercegéhez és hogy már küldött egy levelet Harrynek Auróra nevében, amelyben kikoszarazta. Majd bezárta a szobájába. Azonban hatvanhat éves nagyanyja Olena, titokban kinyitotta az ajtaját, és azt mondta neki, hogy menjen, és ne hagyja veszni élete szerelmét. Szóval Auróra a sárga selyem köntösében, kedvenc fekete fríz lovával átugratta a sövényt, és végigvágatott London kertvárosában. Az arisztokrácia a legnagyobb megvetéssel nézte végig. A többi első bálozó összesűgött, azonban ez hösnönket cseppet sem zavarta. Amint odaért a Buckingham hercegek londoni rezidenciájához, az özvegy hercegné rögtön ajtót nyitott és igazán meglepte a látvány. Elmondta, hogy Harry amint megkapta a levelet, rögvest összepakolt és elindult Hollandiába, azonban először még elment Auróráékhoz, viszont az örök nem engedték be. Azt is megtudta, hogy a hajója már elindult. Auróra ekkor összerogyott és sírva elmesélt mindent Lady Buckinghamnak, aki utána próbálta megvigasztalni a lányt. Erre betoppant az apja, Fülöp, és hazavitte, majd közölte vele, hogy holnap délből, férjhez megy.

Aurora nem tudott aludni, de most nem az örömtől, hanem a bánattól. Reggel egy sminkcsapat „tört be” a szobájába. Fél tizenegykor fejezték be a hölgyek Aurora felkészítését. Bruce maradt csak otthon, már mindenki a Westminsterben várt. Amikor a bátyja meglátta leesett az álla. Kocsiba ültek és elindultak. Az apáság előszárnyában az apja átvette a lányt és kérte tőle, hogy bocsásson meg neki. Aurora nem felelt, csak egy könny csúszott le az arcán, viszont az apja gyengéden letörölte. Ettől kicsit jobb kedve lett. Majd belépett a terembe, és mindenkit ámulatba ejtett szépségével, hófehér, letisztult ruhájával és gyémánt diadémjával. Azonban ő esett a legnagyobb ámulatba, mert az oltárnál nem Suffolk tőle tíz évvel idősebb komor hercege állt, hanem az ő egyetlen Harryje. Aurora majdnem elájult, azonban túl boldog volt, hogy ezt kihagyja, kecsesen végigsétált édesapjával a padok között, majd odaért Harryhez, és a nyakába ugrott. Az érseknek kellett szétválasztania őket, hogy a csókkal legyenek szívesek kivárni a ceremónia végét. Így nehezen, de kivárták a ceremónia végét. És amikor ez megtörtént a vendégek Anglia legboldogabb ifjú párját láthatták.

Mint kiderült, Olena amikor Harry a holland utazás előtt elment hozzájuk, csak nem fogadták, az ablakából egy csokor nefelejcs dobott a hintójába Aurora monogramos kendőjével. Hatvanhat évesen is egy igazi belevaló asszony, kedves olvasó. Harry már Dovernél járt, amikor kipakolásnál meglátta a csokrot. Így azonnal kért néhány friss lovat és visszalovagolt Londonba. És nem adta fel. Suffolk így, hogy revansot vegyen, párbajra hívta, ahol Harry nyert. Így megkaphatta a szerelme kezét.

Aurora azt hitte ez lesz élete legrosszabb napja. Tévedett, mert ez volt az egyik legboldogabb. Olena pajkos mosolygással figyelte a párt és örült, hogy unokája szerelemből házasodik, ahogyan ezt ő tette sok-sok évvel ezelőtt.

Kedves olvasó, hogy miért volt képes megváltoztatni a története egy csokor nefelejcs? Azért, mert ez a floriográfiában az igaz szerelem szimbóluma.

Csüllög Emőke Liliomfi kritika

A Liliomfi című zenés komédiát a Kisvárdai Várszínházba tekinthettem meg a Mandala Dalszínház előadásában. A darabot Szigligeti Ede vígjátéka alapján írta Sente Vajk. Az átdolgozott szövegkönyv és Bolba Tamás lendületes, fülbemászó zenéje segítségével a 19. Századi mű új szintet kapott, mivel aktuálissá és szórakoztatóvá teszi a mai közönség számára is, viszont természetesen mindez anélkül, hogy elvesztette volna eredeti báját, nyelvi játékoságát és érzelmi mélységét. Sente Vajk átdolgozása megtartotta a mű alapvető szerkezetét, karaktereit, humorát azonban ezt a mai fül számára gördülékenyebb párbeszédre és modernebb jelenetek köntösében téve. Ezek a változtatások véleményem szerint segítették a történet lendületét és közelebb hozták a fiatalabb nézők számára is ezt a romantikus bohózatot. Bolba Tamás zenéje pedig ehhez remek társaként szolgál, hiszen finoman egyensúlyoz a hagyományos és modern között. A dalok néhol operettszerűek, de a dinamikusságukkal szinte beleépültek a cselekménybe, és olykor segítettek a jelenetek drámaiságát vagy komikumát felerősíteni. Zeneileg a dalbetétek változtatások, néhol humorosak, érzelmesebbek ezáltal végig kísérik a szereplők fejlődését és a történet ívét. Azonban számomra, néhányszor nehéz volt megragadni a dalok mondanivalóját és megkülönböztetni, hogy tovább viszik-e a cselekményt vagy sem. A történet jól ismert, a fiatal vándorszínész Liliomfi titokban udvarol az őket elszállásoló hölgy fogadott lányának Mariskának. Eközben gyámja a tekintélyes professzor egy ismeretlen lányhoz szeretné hozzáadni. A félreértések, átöltözések, titkos románcok és a karakterek kavalkádja garantálja a darab lendületességét, játékoságát. A színészi játék erőssége volt az energikus szereplőgárda. Rozsályi Márkó Liliomfi szerepében karakterét kellő karizmatikussággal és lazasággal formálta meg. Remek egyensúlyt tartotta bohém színész és a szenvedélyes szerelmes figurája között. Cserjési Beatrix Mariskaként ne csupán szép és kedves, hanem határozott és okos nő, aki tudja mit akar. Kovács Attila Szellemfiként a darab komikusságának megtestesítője, megfelelő gesztusai és könnyed szövegmondása segíti a poénosság megteremtését. Szilvai Tódor szerepét játszó Bódizs Gábor kimért, határozott személyisége rávilágít a mű egyik témájára a generációs ellentétekre. A mellékszereplők, különösen a Mikó István által játszott fogadós, jól színesíti a darabot és személye egyáltalán nem válik jelentéktelenné. A társulat egészére jellemző az összeszeszköttség, az egymásra figyelés, ami azt hiszem egy zenés vígjátéknál elengedhetetlen. A rendezés a „színház a színházba” koncepciójára épül. A vándorszínésztársulat világába pillant-hatunk be, ahol a színpad és a valóság határai gyakran összefolynak, Ez szerepet játszhat a komikus félreértésekben. A néző egyszerre lehet tanúja egy szerelmi történetnek, egy színházi próbának és egy társadalmi ellentétnek. A díszletek melyek Tóth Kázmérnak köszönhetőek, praktikusak és ötletesek. Különösen tetszett a változatosságuk, a mozgatható elemekkel való játék, amelyek könnyen új helyszíneket érzéseket teremtettek. A jelmezek karakterhűek, vizuálisan is kiemelik a társadalmi különbséget, amely az egyik fő konfliktus. Remek megoldás volt a színész karakterek gyakori átöltözése, amely megfelelően tükrözte a színészek változatosságát egy-egy helyzethez, darabhoz való könnyed alkalmazkodását.

Az előadás nem csak nevetést kínál, talán egy kicsit meg is hat, mivel a színpad mögött komolyabb kérdéseket is felvet: lehet-e szabadon szeretni egy olyan világban, ahol a társadalmi elvárások diktálnak? Hogyan találja meg egy művész a helyét a világban?

A Mandala Dalszínház Liliomfi-ja bár elsőre vontatottnak és kaotikusnak érezhető összességében egy szerethető, szellemes, zeneileg is élvezetes előadás, amely felfrissít egy örökzöld darabot.

Zenei előadások

A Kislány és a Boys

- Erdélyi Levente
- Hohlov Iván
- Lippai Vilmos
- Lukács Levente
- Simon Ádám
- Tulipán Sára

Suzume-san
A legnagyobb hős

Ferenczi Petra
Voilà

Búcsúszó

Búcsúlevél a diákszerkesztőtől

Négy év. Számtalan cikk, interjú, tördelés, nevetés, izgalom a leadási határidő miatt. Most pedig itt vagyok, számomra az utolsó számmal. Búcsúzni kell.

A Besi Magazin számomra sokkal több volt, mint egy iskolaújság. Egy hely, ahol hangot kaptunk. Ahol lehetett hibázni, tanulni, kérdezni, fejlődni. Ahol olyan emberekkel dolgozhattam együtt, akik a barátaimmá váltak. Mérheterlenül hálás vagyok és csordultig a szívem nosztalgiával, miközben az utolsó soraimat írom ebben a magazinban.

Diákfőszerkesztőként megtanultam, hogy a legfontosabb történetek néha a sorok között bújnak meg, és hogy a valódi szerkesztő nemcsak a szövegeket, hanem a közösséget is formálja. Köszönöm mindenkinek, aki segített, inspirált, írt, olvasott, hiszen veletek együtt és értetek és általatok kelt életre iskolánk magazinja.

Kedves besis diákok, kicsik és nagyok!

„Az élet nem arról szól, hogy megtaláld magad. Az élet arról szól, hogy megteremtsd magad” – George Bernard Shaw szavait fontoljátok meg. Minden ember önmagát formálja, hiszen a jövőnk nem kész, azt bizony mi formáljuk. Minden nap egy új lehetőség, hogy közelebb kerüljünk a céljainkhoz. Ne félj elkezdni, mert csak így válik valóra, amit elképzeltél! Ne félj élni, érezni, tanulni, szeretni és légy kíváncsi! Ez az élet értelme. A tudás, amit szerezhetsz, és az emlékek, amiket az életed folyamán szerzel.

Kedves tanáraink!

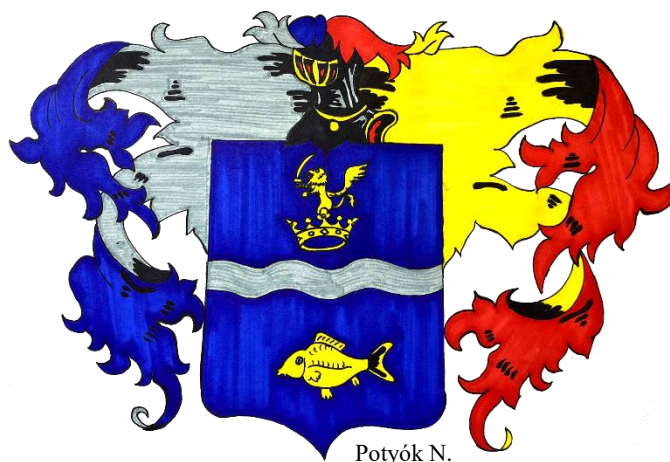
Most búcsúzom. Hálásan köszönöm a tudást, a tanítást, a motivációt, azt a rengeteg segítséget, amit az itt töltött öt év alatt kaptam. Köszönöm azt, hogy az élet minden területén kaptam útbaigazítást, tanácsot és kedves szavakat, bátorító öleléseket. Ezek formáltak engem és segítettek előre a céljam elérése érdekében. Köszönettel tartozom mindenért.

Most továbbmegyek, ahogy mindannyian egyszer. Egy részem mindig itt marad: abban a csendben, amikor épp megszületik egy új gondolat a legújabb lapszámba. Olvassatok továbbra is kíváncsisággal, szeretettel, amit én is mindig tettem.

Köszönöm, Besi.

Viszlát!

Nyírlaki Dominika

Potyók N.

Tördelőszerkesztői búcsú

Már 5 éve annak, hogy először beléptem az iskolába. Jelenleg az életévem száma kettessel kezdődik, és már érettségi bizonyítvánnyal rendelkezem.

Hálás vagyok a Besinek. Nem mindig lehet minden felhőtlen, voltak néha viharok, de összességében szerettem itt lenni. Sok mindent köszönhetek ennek az iskolának, és szívesen segítettem, ott ahol tudtam. Általában, ha valaki hasonlókat ír vagy mond, mindig az jut eszembe, hogy „vajon tényleg így gondolja, vagy csak a szokásos fényezés, mert kritikát vagy kemény véleményt nem illik írni”? Nos, én őszintén igyekszem élni: sokkal szórakoztatóbb. Ezeket a sorokat írva most megteszem még egyszer utoljára, hogy segítek, mint itt tanuló diák.

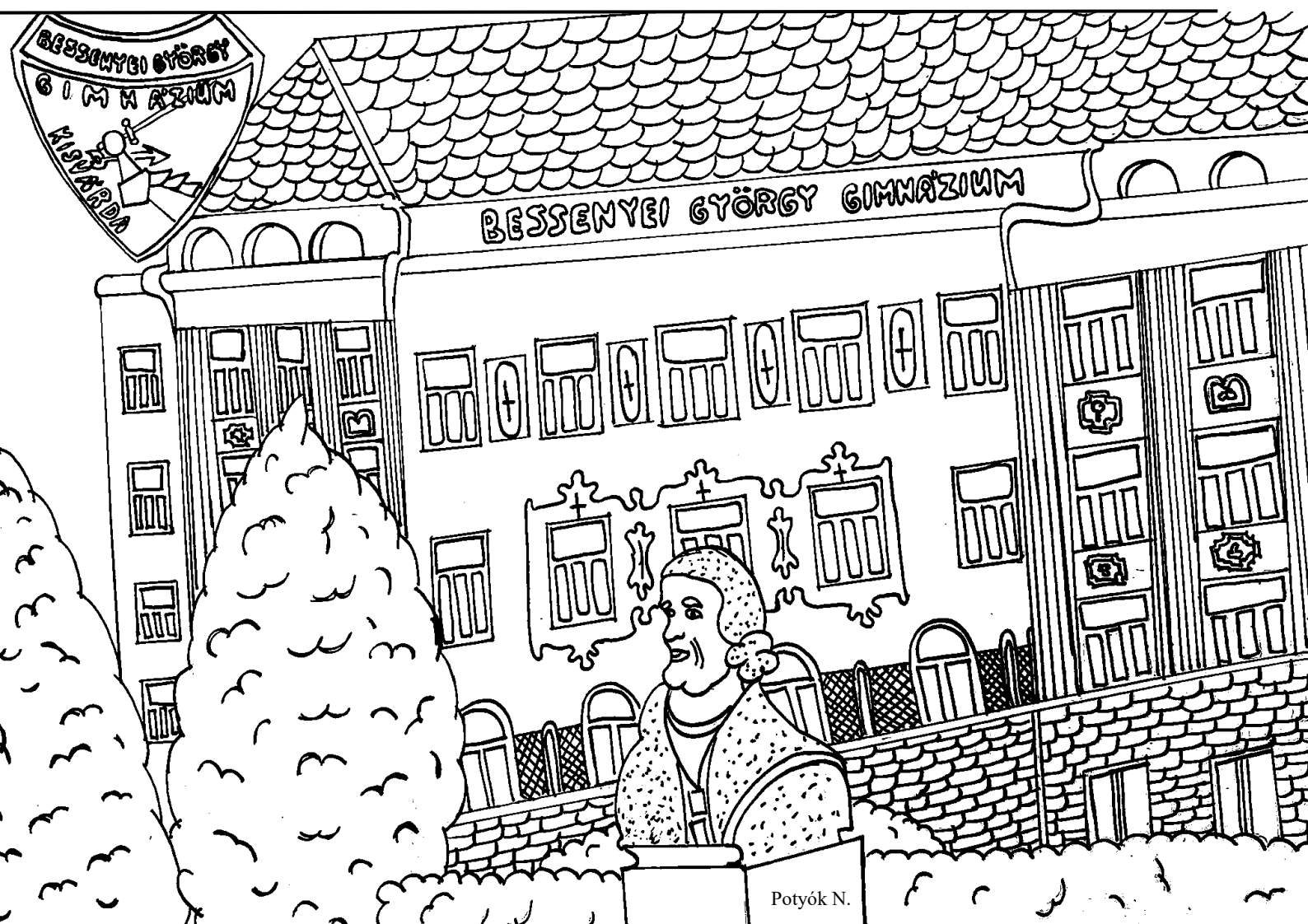
Hogy mit tudok tanácsolni azoknak, akik ezt olvassák?

Kicsit sablonos, bármennyire is akarok tőle eltérni, de légy önmagad, légy magabiztos és amennyire lehetőséged van rá: egyedi. Senki sem egyforma. Merj lépni, élni a lehetőségekkel. Én úgy jöttem ide, hogy máshová nem is adtam be a jelentkezésemet, mert biztos voltam benne, hogy felvesznek. Magabiztosan, de lehetőség szerint kellő tisztelettel. Szerencsés vagyok: tanultam, fejlődtem és most itt vagyok.

Hálás vagyok a tanárainknak, hisz mindenki tanított valami hasznosat. Hogyan lássam a világot, mire figyeljek oda, hogyan viseljek el elviselhetetlen szituációkat... Hogyan legyek jó ember.

Végezetül. Köszönöm ezeket az éveket mindenkinek. Legyetek jók!

Almási Dorina

„Amit mi adni tudunk,
az örökre megmarad.”

2025

